

Vprašanje v letu volitev:
Kdo naj prevzame krmilo države v Argentini?

Foto: Stane Snoj

Duhovno življenje

BUENOS AIRES • LETO 70

1

JANUAR 2003

Od zgoraj in od leve:

- 1., 2. in 3. Prvo sveto obhajilo v cerkvi Marije Pomagaj (8. dec.).
- 4. Božični koncert Mešanega pevskega zbora San Justo v Našem domu (15. dec.) *Foto: Marko Vombergar*
- 5. in 6. Pri slovesnosti poimenovanja Sobe Miloša Stareta, ustanovitelja in urednika tednika Svobodna Slovenija (17. nov.) *Foto: Stane Snoj*

Z ZAUPANJEM IN V DANOSTJO V NOVEM LETU

BOŽIDAR FINK

Staro leto se je končalo, začelo se je novo. Pišemo že novo letnico, pri tem se kdaj tudi motimo, naš življenjski čas pa se ob prehodu ni ustavil niti za trenutek. Prav za prav se ob menjavi let ne zgodi prav nič pomembnega.

In vendar smo slavili in nečesa pričakovali. Od enoletne dobe smo se poslavljali v prijaznih družčinah, nekateri tudi razposajeno in hrupno, za novo leto pa si segali v roke z bolj ali manj zavestno izrečenimi besedami o sreči.

Temu družbenemu obredju je treba dajati vsebinsko, obujati si vsako leto zavest o smislu novoletnih navad. Misleč človek, ki si je resnično v svesti življenja, se ne omejuje na trenutke, ampak se zaveda, da je proizvod in tvorec preteklosti, ki jo sprejema že kot nespremenljivo danost in je v določeni meri zanjo odgovoren. Ob pogledu nazaj se torej zamisli, spomni se na srečna naključja in osebne uspehe ter na neugodne dogodke in svoje napačne odločitve. Pri tem ocenjuje, kakšno mora biti pravilno ravnanje v dobrem in hudem ter se tudi sprašuje o svoji pomanjkljivosti in krivdi.

Ob prehodu iz starega v novo ne izbrisemo preteklosti, ampak jo nosimo s seboj v prihodnost. Če nas je preteklost česa naučila, se bomo pripravili, da nas bo tisto, kar nas bo doletelo neodvisno od nas - naj bo dobro ali slabo - sprejemali ravnodušno in z namenom, da vse naravnavamo v vsestransko korist. Kolikor bomo mogli dogajanja sami določati, pa bomo upoštevali prejšnje izkušnje in po potrebi preusmerjali voljo k primernejšim odločitvam.

Pogled v preteklost in prihodnost vernega človeka spomni na dolžnost zahvale in potrebo prošnje. Neizrekljivo dobro nam je bilo darovano že s samim bivanjem in z življenjem, še več, če je bilo dovolj zdravo, morda tudi uspešno. Zahvalo smo dolžni za milost, da smo težave in stiske mogli prenašati in se ob njih utrjevati značajsko in duhovno.

Ob začetku novega leta pa vsem stopajo pred oči nove potrebe, za katere se je treba priporočati: za zdravje, za vdano prenašanje bolezni, lastnih in v družini, ter starostnih nadlog in tudi za srečno

smrt. Potem pa za vse življenjske potrebe, pravilne odločitve in uspehe, za dobre osebne odnose v družini in širši družbi, za modro vodenje javnih zadev, za notranji in mednarodni mir, za svobodno in uspešno uveljavljanje duhovnih vrednot.

Posebej je treba prositi za okolje, v katerem živimo, da bi se razmere v njem kmalu prav uredile. Ne bomo prezrli tudi Slovenije, ki naj v novem letu pospešeno nadaljuje prehod v tako družbeno stanje, da bo v njem dobro vsej skupnosti na duhu in telesu.

Če nas ob začetku novega leta grenijo spomini na nadloge, ki nas še prizadevajo, in se nam tudi prihodnost ne kaže v svetli luči, si vseeno prijazno glejmo v oči in iskreno segajmo v roke. Naše trajno voščilo naj bo tudi obljuba medsebojnega razumevanja in bratske pomoči. Predvsem pa potrdite skupnega zaupanja v Božjo pomoč in vdanega osebnega sprejemanja Njegove volje.

Nagovor papeža Janeza Pavla II.

v Palači kulture v Sofiji, glavnem mestu Bolgarije, 24. maja 2002

Rad bi, da bi to naše srečanje imelo značaj slovesnega skupnega dejanja počastitve in hvaležnosti do svetega Cirila in Metoda, ki sem ju leta 1980 razglasil za zavetnika Evrope skupaj s svetim Benediktom iz Norcie in ki imajo vsi trije še danes toliko naučiti vse nas na Vzhodu in Zahodu.

Sveta brata sta si pridobila posebne zasluge, ko sta uvajala evangelij z genialno in izvirno iznajdbo abecede v lastno kulturo ljudstev, ki sta jim ga oznanjala. Za potrebe svoje apostolske službe sta v bogoslužni in katehetski namen prevedla v krajevni jezik svete knjige in tako položila temelje literaturi v jezikih teh ljudstev. Zato jih po pravici nimajo samo za apostola Slovanov, ampak tudi za očeta njihove kulture. Kultura je učlovečen izraz zgodovine zavesti nekega ljudstva. Kultura ustvari dušo naroda, ki jo je mogoče spoznati v določenih vrednotah, ki se izraža v natančnih simbolih in navezuje stike s svojimi lastnimi znaki.

Poslanstvo Cirila in Metoda se je po njunih učencih čudovito utrdilo v Bolgariji. Po zaslugi svetega Klementa Ohridskega so zrasla središča meniškega življenja in se je posebno razvila cirilska abeceda. Od tu je krščanstvo šlo tudi v druge pokrajine, dokler ni končno preko sosednje Romunije doseglo staro kijevsko Rus in se raztegnilo proti Moskvi in drugim vzhodnim pokrajinam.

Delo Cirila in Metoda je odličen doprinos pri oblikovanju skupnih krščanskih korenin Evrope, tistih korenin, ki zaradi svoje globine in življenjske sposobnosti oblikujejo eno najbolj značilnih točk kulture, ki je ni mogoče prezreti v nobenem resnem poskusu, da bi na nov način uresničili edinost evropskega kontinenta.

Ogromno delo, ki sta ga opravila Ciril in Metod, je bila krščanska vera. Kultura in vera namreč ne samo

da si nista v nasprotju, ampak sta v podobnem medsebojnem odnosu kot drevo in njegov sad. Zgodovinsko dejstvo, ki ga ni mogoče zanikati, je, da so krščanske Cerkve Vzhoda in Zahoda pospeševale in širile tekom stoletij med ljudstvi ljubezen za njihovo lastno kulturo in spoštovanje do tujih kultur. Tako so zgradili veličastne cerkve in svetišča, polna arhitektonskega bogastva in svetih podob, kot so ikone, ki so sad nekega časa molitve in pokore, kot je okusna in prefinjena umetniška tehnika. Iz istega razloga so izdelali toliko dokumentov in spisov verske in kulturne vsebine, v katerih se je izrazil genij ljudstev, ki so rasla v neko vedno bolj zrelo narodnostno zavest.

Kulturni zakladi, ki sta jih solunska svetnika zapustila slovanskim ljudstvom, so bili sad drevesa njune vere, ki je bila globoko zakoreninjena v njunih dušah. Pozneje so na tem drevesu zrasle nove veje in rodile nov sad in tako obogatile omrežje misli in umetnosti, ki ga svet priznava slovanskim narodom.

Zgodovinska izkušnja kaže, da oznanjevanje krščanske vere ni oviralo, ampak pospeševalo in povzdigovalo resnične človeške in kultur-

ne vrednote, ki so značilne za genij evangeliziranih dežel. Prav tako je doprineslo k njihovemu odprtju in jim pomagalo, da so premagali nasprotstva in ustvarili skupen duhovni in kulturni zaklad, ki je podlaga trdnih in konstruktivnih odnosov miru.

Kdor hoče v resnici delati pri gradnji resnične evropske edinosti, ne more mimo teh zgodovinskih dejstev, ki so neoporečno zgovorna. Kot sem že imel priliko povedati, „se mi zdi odiranje na obrobje tiste vere, ki so doprinesle in še doprinašajo h kulturi in humanizmu, na katera je Evropa po pravici ponosna, istočasno krivično in za bodočnost zmotno“. Evangelij namreč ne obuboža ali ugasne, kar vsak človek, ljudstvo in narod priznava za pristno in uresničuje kot dobro, resnično in lepo.

Ob pogledu nazaj moramo ugotoviti, da je bila poleg Evrope kulture z velikimi filozofskimi, umetnostnimi in verskimi gibanji, ki so zanjo značilni, poleg Evrope dela s tehničnimi in informacijskimi dosežki ravnokar preteklega stoletja, na žalost tudi Evropa diktatorskih in vojaških režimov, Evropa krvi, solza in strahotne krutosti. Morda je prav zaradi teh grenkih izkušenj preteklosti v današnji Evropi vedno močnejša skušnjava skepticizma in nezanimanja ob rušenju temeljnih moralnih načel osebnega in družbenega življenja.

Treba je reagirati. V današnji zaskrbljenosti se je nujno zavedati, da Evropa ne more najti svoje globoke istovetnosti drugače, kot da se vrne k svojim krščanskim koreninam, in to posebno po prizadevanju ljudi, kot so bili Benedikt, Ciril in Metod. Njihovo pričevanje je doprinos prvenstvene važnosti za duhovno in moralno obnovo kontinenta.

To je torej sporočilo zavetnikov Evrope in vseh krščanskih mistikov in svetnikov, ki so pričevali za

MATI TEREZIJA IZ KALKUTE

(10) Prevaža METKA MIZERIT

Naše molitve in tihota

Težko je moliti, če ne vemo kako. Važno je, da si v molitvi pomagamo. Najvažnejša je tihota. Molitvene duše so duše globoke tihote. Ne moremo se postaviti v božjo pričujočnost, ne da bi se primorali v zunanjo in notranjo tihoto.

Moramo se navaditi na tihoto duha, oči in jezika. Bog je prijatelj tihote.

Najti moramo Boga, ki pa ga ne bomo našli v ropotu, ne v nemiru. Narava - drevesa, rože, trave - rastejo sredi globoke tišine. Zvezde, luna in sonce se premikajo v tihoti.

Naše poslanstvo je prinesiti Boga ubogim na cesti. Ne mrtvega Boga, ampak živega, Boga ljubezni. Apostoli pravijo: brez počitka se moramo posvetiti poslanstvu božje besede.

Toliko več, kot prejmemo v tihoti naše molitve, toliko več lahko darujemo v našem dejavnem življenju.

Tihota nam da nov pogled na vse stvari. Potrebujemo tihoto, da pridemo do duš. Ni bistvo molitve kaj lahko me povemo, ampak kaj nam Bog govori in kaj On pove drugim po nas. Jezus nas čaka v tihoti in v tihoti govori našim dušam.

Notranja tihota je zelo težka, vendar se moramo potruditi za molitev. V tej tihoti odkrijemo novo moč in edinost. Edinost naših misli z njegovimi, naših dejanj z njegovimi dejanji, našega življenja z njegovim življen-

evangelij med evropskimi narodi: zadnji „zato“ človeškega življenja in zgodovine nam je bil ponujen v Božji Besedi, ki se je učlovečila, da bi odrešila človeka zla greha in prepa-da tesnobe...

Lepi deželi vrtnic Bolgariji želim „svetlo bodočnost“. Naj ostane dežela, kjer se srečujeta Vzhod in Zahod in naj z blagoslovom Boga Najvišjega raste v svobodi, napredku in miru!

Iz Ave Maria

jem. Vse naše besede bi bile prazne, če ne bi prihajale iz globine srca.

Besede, ki ne širijo Kristusove luči, povečajo temo.

Prekipevati veselje

Kaj bi bilo z našim življenjem, če bi sestre ne bile vesele?

Preprosto, bilo bi pravo suženjstvo. Delale bi, ne da bi koga pritegnile. Žalost, potrnost, malomarnost, odpirajo vrata lenobi, ki je mati vsega zla.

Če ste vesele, naj vas ne skrbi

mlačnost. Veselje se sveti v očeh, v pogovoru, na vašem licu. Ne boste ga mogle skriti, ker veselje prekipeva.

Kadar bodo ljudje videli srečo v vaših očeh, se bodo zavedali narave božjih otrok.

Svete duše imajo včasih velike preizkušnje in poznajo temo. Vendar, če hočemo, da drugi zaznajo Jezusovo navzočnost, moramo biti me same prepričane.

Predstavlajte si, da sestra, z žalostnim obrazom in počasnim korakom, obiše revne kočice. Kaj bo njena navzočnost prinesla ubogim ljudem? Ničesar, razen še večjo potrnost. Skušajte prekipevati veselje vedno, kadar greste med reveže. Veselje je nalezljivo. Veselje je bilo človeku podarjeno, da se lahko veseli v Bogu, v upanju na večno srečo in ob darovih, ki jih prejme od Boga. Da se lahko veseli izobilja, ki ga uživa sosed, da je srečen, ko daje Bogu dolžno slavo, in se čuti nezadovoljnega ob praznih stvareh.

Uboštvo

Kadar se naveže stik z denarjem, se izgubi stik z Bogom. Bog nas varuje tega. Boljša je smrt.

Kaj naredimo z denarjem, ki nam ostaja? Ga damo v banko? Ne navezujemo se na denar. Bog skrbi za nas.

Vzklije v nas želja po denarju in vse, kar si lahko z denarjem privoščimo; vse kar je odveč, luksuz v hrani, obleki, malenkosti. Potrebe se povečajo, ker ena stvar privlači drugo. Izid je neomejeno nezadovoljstvo. Če morate po nakupovanju, izberite najbolj skromne stvari. V našem uboštvu moramo biti srečne. Ne dovolimo, da bi nas naše majhne sebič-

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE ZA JANUAR

Splošni: „Vi ste sol zemlje. Vi ste luč sveta.“

Za krščanske skupnosti, da bi v tem posebnem trenutku naše zgodovine z vedno večjo odprtostjo sprejemale Gospodovo vabilo, naj bomo sol zemlje in luč sveta (prim. Mt 5, 13-14).

Misijonski:

Za krščanske skupnosti na Kitaj-

skem, da bi v poslušnosti Božji Besedi okrepile medsebojne vezi in učinkoviteje sodelovale pri širjenju evangelija.

Slovenski:

Slovenija je križišče mnogih svetovnih poti, po njih prihajajo prebežniki iz mnogih dežel. To povzroča težave. Molimo za modrost odgovornih, da se bodo v dvoreznih razmerah prav odločali, za vse nas pa, da bi pri tem ravnali po krščanskem občutku in sočutju.

nosti premagale.

Uboštvo nas naredi svobodne. Tako lahko pokažemo naše zadovoljstvo, lahko se nasmehnemo in imamo veselo srce.

Kristusova žeja

„Žejen sem“, je rekel Kristus na križu. Ni bil žejen vode, ampak ljubezni. Smisel našega življenja je pogasiti to žejo.

Misijonarke božje Ljubezni gasimo to žejo, ko izpolnjujemo naše štiri zaobljube: čistosti, uboštva, pokorščine in predanosti najubožnejšim med ubogimi. Bog potrebuje naše ljubezni, ki mu jo v dejanjih izražamo.

Bog je lačen v revežu, ki me prosi kruha; v podhranjenem otroku, ki umira od lakote; v ženi, ki na cesti steguje umazano roko in me prosi miloščino.

Kristus se ni čutil ponižanega, ko je Samarijanko prosil malo vode. Kot človek je bil žejen, vendar ko je rekel: „Daj mi piti“, je On, ki je bil Stvarnik, svojo stvar prosil ljubezni.

Poslanke ljubezni

Da bomo postale svete, moramo veliko trpeti. Trpljenje je vir ljubezni in življenja v dušah. Kar se tiče nas, poslank božje ljubezni, moramo biti polne ljubezni, da smo zveste svojemu imenu.

Ostanimo ob Mariji, božji Materi pri križanem Jezusu z našim kelihom štirih obljub, ki smo ga napolnile z vinom darovanja nas samih.

Vsa naša dejanja morajo biti usmerjena v osebno posvetitev in darovanje našim bližnjim: bolnikom, umirajočim, zapuščenim otrokom, ki smo jih pobrale na cesti in jih moramo vzgojiti.

FRANČIŠEK SALEŠKI,

cerkveni učitelj * 1567 + 1622

24. januar

Pred dobrimi štiristo leti je Frančišek Saleški, skupaj s svojim bratranecem šel v Savojo spreobračat kalvince, zagrizene sovražnike katoličanov. Ljudje so se bali prihajati k njunim pridigam, zato je Frančišek začel tiskati kratke in ognjevite letake v obrambo katoliške vere in Cerkve in jih je z velikim uspehom širil med ljudmi. Bil je zelo izobražen mož, ki je imel čut za lepo oblikovanje misli. Pisanje mu je postalo potreba in užitek. Iz njega se je razvil v oblikovnem pogledu prav pomemben pisatelj, ki ima odlično mesto v francoskem slovstvu, vsebinsko pa so njegovi spisi pomembni za ves katoliški svet. Zato ga je papež Pij IX. leta 1877 razglasil za cerkvenega učitelja, Pij XI. pa leta 1923 za zavetnika katoliških pisateljev in časnikarjev.

Rodil se je 21. avgusta 1567 v Savoji kot prvorojenec stare plemiške družine (za njim je prišlo še devet otrok). Pri krstu so mu dali ime Frančišek Bonaventura. Oče je bil iz rodu, ki je imel svoj dom na gradu Sales, zato je dobil priimek Salesius, po naše Saleški. Na njegovo življenjsko pot so odločilno vplivala leta študija v Parizu: nabral si je odlične izobrazbe, notranje je dozorel, napredoval v duhovnem življenju, poleg tega pa si je pridobil znancev in prijateljev, ki so bili kasneje vodilni v francoskem javnem življenju. Iz Pariza je šel v Padovo, kjer je napravil doktorat iz obojnega prava. Ko se je vrnil domov, mu je bratranec priskrbel mesto prošta ženevskega kapitlja. Frančišek je leta 1593 prejel mašniško posvečenje in kmalu zatem nastopil kot odličen pridigar in zelo iskan spovednik. Za du-

hovnega voditelja so si ga izbrali celo njegovi starši in drugi domači.

Ženevski škof je želel pripeljati nazaj v naročje katoliške Cerkve tiste dele svoje škofije, ki so se oprijeli kalvinskega nauka. Tja sta šla misijonarit Frančišek in njegov bratranec Ludovik in Frančišek je pozornost kalvincev privabil z letaki. V katoliško Cerkev se je vrnilo nad 70.000 ljudi. Ko je ženevski škof iskal pomočnika, ki naj bi ga tudi nasledil, se je njegovo oko ustavilo na Frančišku, ki se je dolgo na vse kriplje branil, potem pa je to odgovorno službo vendarle sprejel, ker je v tem videl božjo voljo. Škofovsko posvečenje je prejel leta 1602. Kot škof je „vsem postal vse“. Posebno skrb je posvečal vzgoji in izobrazbi dobrih duhovnikov. Nikomur ni odrekel osebnega pogovora. Obiskal je tudi najbolj zakotne dele svoje škofije. Ob nedeljah in praznikih je vernikom sam razlagal krščanski nauk. Pri vsem tem je tudi veliko pisal. V svojih spisih - najbolj je znana *Filoteja* - je poudarjal misel, naj se krščansko življenje uresničuje v svetnem življenju in prava pobožnost mora voditi vsako poklicno delo.

Ko so mu začele pešati moči, si je za škofa pomočnika izbral svojega mlajšega brata Janeza Frančiška. Pred božičnimi prazniki leta 1622 je začutil, da se bliža konec. Na praznik sv. Janeza Evangelista (27. decembra) je še s težavo maševal, naslednji dan, na praznik nedolžnih otrok, pa je izdihnil dušo. Med svetnike ga je prištel papež Aleksander VII. že leta 1665. Njegov god obhajamo 24. januarja, ko so ga slovesno pokopali v Anceju.

Silvester Čuk

KRATKE NOVICE

RIM — Kongregacija, ki jo je ustanovila mati Tereza iz Kalkute (zdaj je minulo pet let od njene smrti), šteje danes približno pet tisoč redovnic, od katerih jih 65% prihaja iz Indije, ostale pa so s Filipinov, iz Bangladeša, Italije, Poljske, Tajvana, Rusije in ZDA. (*Mladika*)

RIM — P. Pij, ki je bil nedavno

proglašen za svetnika, je najbolj trpel zaradi nerazumevanja Cerkve pod papeževanjem Janeza XXIII., ki je pod vplivom zlohotnih informacij kazal nezaupanje do njega, kakor tudi sicer p. Pij ni bil navdušen nad inovativnostjo tega papeža. (*Mladika*)

ZAGREB — Obisk papeža Janeza Pavla II. na Hrvaškem, ki je bil načrtovan za september 2002, je bil preložen na prihodnjo pomlad, kot je spo-

ročilo tiskovno središče Hrvaške škofovske konference. Razlog je, da proces načrtovane beatifikacije Ivana Merza ne bo pravočasno dokončan. To bo že tretji papežev obisk na Hrvaškem (1994 in 1998). (*Ave Maria*)

VERONA — Škof v Veroni Flavio Roberto Carraro je imenoval sedem novih eksorcistov (izganjalcev hudega duha), ki so se pridružili dvema, ki ju je tamkajšnja škofija že imela. (*Mladika*)

REFORMACIJA

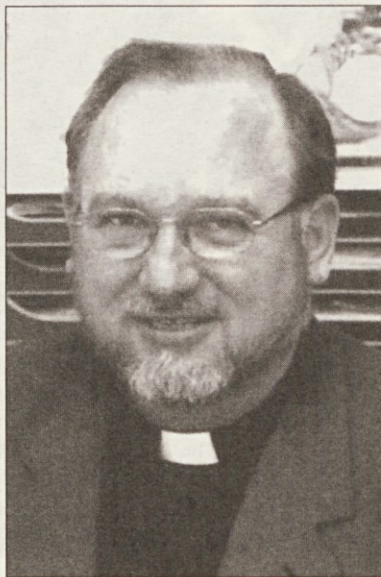
dneva reformacije

DRAGO K. OCVRK

Hvaležen sem tistim, ki so si izmislili dan reformacije. Tako imam dela prost dan prav pred vsemi svetimi in se lahko mirno odpravim na grobove. Ker pa v avtu poslušam radio, slišim marsikaj, predvsem zlorabo protestantizma za udrihanje po katolištvu. Podobne reči prebiram po časopisih. Ne dvomim, da je bil tak namen nekaterih predlagateljev praznika, vendar sem prepričan, da je večina Slovencev bolj kulturna od njih in bo znala temu prazniku dati pozitivno vsebino.

Sicer smo lahko veseli že, ker se z dnevom reformacije začetki našega naroda selijo iz gmajne leta 1941 (komunistično zgodovino pisje) v 16. stoletje. Liberalci nam priznajo že nekaj več sape, ko pripisujejo Trubarju in njegovim, da so nas kot kak demurg ustvarili iz nič. Liberalno zgodovino pisje ne prekosi komunističnega le po časovni širini, marveč tudi ideološki. Na začetek naše zgodovine ne postavlja liberalcev, marveč neko krščansko protestno gibanje. Od kod so se vzeli ti protestniki, od kod verska vnema, ki je navdihovala njihovo prosvetljsko delo, ni več vprašanje, ki bi si ga zmoglo zastaviti liberalno zgodovino pisje. Še manj ga zanima, kdo je te ljudi izšolal, da so se lahko povzpeli v vrh tedanje evropske duhovne elite. Kdo še danes verjame, da jih je rodila tema in ne intelektualno vrenje, ki je brbotalo po vsem zahodnem krščanstvu? Bi reformatorji dosegli duhovne in intelektualne vrhove brez razprav z vrhunskimi misleci v nasprotnem, katoliškem in humanističnem taboru? Kakor koli že, po liberalnem štetju se Slovenci nismo rodili 27. aprila 1941, še manj v Jajcu, ampak 31. oktobra 1517. Kaj se je zgodilo tistega dne? Popolnoma nič. Odličen razlog za praznovanje, saj je to vedno nekaj zastonskega!

Ne davnega 31. oktobra 1517 ne kakega drugega dne Luter pač ni nabil znamenitih 95 tez za vrata graj-

ske kapele v Wittenbergu, kot nas vsako leto dezinformirajo mediji. Pa tudi če bi jih, kdo neki pa je hodil v tisto grajsko kapelo? In če bi tja hodile množice, se ne bi zgodilo nič, ker niso znale brati! Teze so romale najprej odgovornim v Cerkvi in deželi, potem pa še prijateljem. Tako se je začela reformacija — proces pač! In kaj piše v tezah? Same neliberalne reči. „Naj izginejo vsi ti preroki, ki pravijo Kristusovemu ljudstvu: 'Mir, mir.' ker ni miru. Nasprotno pa so blagoslovljeni preroki, ki pravijo Kristusovemu ljudstvu: 'Križ, križ' ... Kristjane je treba spodbujati, kako se pride v nebesa z velikimi mukami, ne pa da počivajo v varnosti lažnega miru.“ Nič kaj liberalen strah pred uživanjem sveta in pogubo je gnal Lutra v skrajnosti. Odločno se je npr. postavil na stran plemstva proti upornim kmetom: „Podavite jih! Ponorelega psa, ki je skočil na vas, je treba ubiti, če ne, bo on vas.“ Reformator je uvedel cenzuro „kriovovercev“ in dal kaznovati in izgnati iz Wittenberga „tiste, ki zanemarjajo pobožnost in ne prihajajo poslušat pridig“.

S takšno reformacijo nimamo Slovenci nič skupnega. Samo to, da se

je Luter sprl z Rimom, ne more biti razlog za praznovanje, razen če nameravamo spodbujati sovraštvo do katoličanov. In prav za to nekulturno početje gre. Če bi Voltaire, ki je imel Cerkev v želodcu, živel pri nas, bi svojo znamenito misel, da je „od katoliškega fanatika hujši samo še protestantski“, popravil. Dodal bi, da oba fanatika daleč prekaša sfanatiziran slovenski liberelec. V časih ekuumenizma, ko so krščanske cerkve zakopale bojne sekire in vse bolj med seboj sodelujejo, zlorablajo naši liberalci protestantizem v boju proti katolištvu. Kakor ne razumem liberalcev, tako tudi ne razumem protestantov, ki to zlorabo dopuščajo. Ko protestantski vodja razlaga, kako se niso vrnili le k evangeliju, ampak ga tudi izpolnjujejo, s podtonom, da tega katoličani ne delajo, človek ne ve, ali bi se smejal ali jokal. Smejaj farizejski zaslepljenosti, jokaj nad protestanti, ki kopnijo kot sneg, ne le pri nas, ampak tudi v Evropi. Kot odgovor na ta strahovit razkroj protestantizma v liberalni miselnosti so v ZDA nastale fundamentalistične evangeličanske cerkve, ki reformnih cerkva sploh nimajo za kristjane.

V medverskih in zgodovinskih meandrih se nepoznavalci izgubijo. Tako ob dnevu reformacije razodevajo imenitni govorniki brezmejno nevednost, da novinarjev niti ne omenjam. Reformatorje je gnala vera, to so hoteli razširiti in so zato uporabljali vsa sredstva od peresa do meča, od knjig do države... Pač človeški standard! In tu ni kaj slaviti! Kar je za nas res vredno in nas more povezati, je slovenstvo in slovenščina, ki sta s Trubarjem in njegovimi dosegla novo kakovost. To so katoličani brez težav priznali, privzeli in v naslednjih stoletjih pospeševali in razvijali. Razumem, da se naš liberelec, kolikor je fanatik, težko prepozna v slovenstvu in slovenščini, ker je pač „svetovljan“, nekoč po nemško, pa srbsko, danes po angleško... Zato mu je pri srcu nestrno praznovanje reformacije, ki Slovence deli v zaostale katoličane in napredne protestante. Bolj ko bomo sprti, manj odporni bomo kot Slovenci in prej bomo postali „svetovljani“, se razkrojili v Evropi.

Kako sem lahko prepričan, da res nekoga ljubim?

Izkušnje, včasih tudi boleče, kažejo, da ne vemo vedno dovolj jasno, ali je naša ljubezen pristna. Ni preveč lahko biti prepričan o sebi in svojih čustvih in za to najti zelo oprijemljiva znamenja in dokaze.

- To lahko razložimo s tem, da ljubezen ni pojem, ki bi ga lahko definirali, niti ni materialni pojav, ki bi ga lahko izmerili, temveč je stvar odločitve. S sv. Bonaventuro lahko ponovimo: „Merilo za ljubezen je ljubezen sama.“
- Kljub temu pa lahko podamo nekaj praktičnih smernic:
- Ali imam rad svojega prijatelja/prijateljico ali ljubezen, ki jo čutim do njega/nje? Včasih smo tako prevzeti od izrednih občutkov, ki spremljajo ljubezen, da lahko pri tem pozabimo na pozornost do ljubljenega.
- Zato bi si bilo dobro postaviti vprašanje: „Ali ga/jo želim ljubiti?“, kajti pri ljubezni gre bolj za odločitev, da hočem ljubiti, kakor pa za občutke.

Včeraj mi je pisatelj Z. Simčič poslal svoje žlahtno ironično delo Dvanajst stolpičev. V enem od njih je govor o stihih, ki bi lahko bili Trubarjevi. Pl. Heinz von Wasserdrinker (sin pok. Janeza Vodopivca) je Trubarjev prevod Katekizma označil za „boguvšečno delo“ in dodal, „da pa je vendar vse kaj drugega 'Vater unser der du bist in dem Himmel', kakor pa 'Očenaš kir si unebesih ...'“

Trubar je pl. Heinzu sporočil: „Sai she perdez, de le krainsk' ni, tulika in nam lepsz dishy...“ Trubar in vsi, ki so prevzeli njegovo dediščino, so bili Evropejci, a izvirno in v lastnem slogu: po slovensko. To je mogoče tudi danes, pod pogojem, da marsikaj spremenimo, tudi vsebino dneva reformacije. Postati mora dan evropskega slovenstva in zdrave slovenske samozavesti, ne pa dan nestrpnosti ali dan priprave na praznik vseh svetih oziroma spomina na mrtve.

Dnevnik, 15. 11. 2002

- In nazadnje, da ljubezen zares obstaja, je potreben odgovor ljubljenega. Ne moremo govoriti o ljubezni, če ni vzajemnosti. Da ne bi ostali v nejasnosti, bomo gotovo našli primeren trenutek, da bomo spregovorili o tem.

PRIČEVANJE

„Ko sem srečala Francija, sem ga sprva odkrila kot prijatelja, ne da bi pomislila, da bi lahko postal moj

mož. Spominjam pa se, da se mi je zdel drugačen od ostalih: prijaznejši, bolj odprt, skratka boljši od drugih, ne da bi zares vedela, zakaj.

Sčasoma, ko so se najina srečanja nadaljevala, sem postala v sebi gotova, da je on „tisti“. Postopoma sem občutila veliko notranjo osvoboditev: pred njim sem bila lahko popolnoma takšna, kakršna sem, ne da bi imela vtis, da me kdo ocenjuje. Zdi se mi, da ljubezen vsebuje tudi razsežnost resnice. Ne trudi se, napraviti vtis na drugega in ne želi ugajati in se za vsako ceno prilagoditi njegovi osebnosti, pa čeprav na račun podcenjevanja svoje. Ko najdemo svojo „polovico“, imamo občutek varnosti, ki izvira iz notranje gotovosti.

S Francijem sem se čutila sposobno ustanoviti družino. Kljub nekaterim težavam v prilagajanju, ki so se porajale zaradi različnosti najinih značajev, sem v sebi čutila globok mir. Najina priprava na zakon ni bila lahko obdobje (kar kaže na njeno pomembnost), toda notranja gotovost naju ni zapustila niti po petih letih zakona.“

Ana

(V reviji „On živi“)

MOJ DOM

BRANKO ROZMAN

*Moj dom so štiri stene, pod močan,
v njem luč, toplota kakor sončen dan;
po mednih hruškah, grozdju vonj sladak,
kot da sem se preselil v čebelnjak.*

*Trije smo notri: Bog, moj angel, jaz.
Prijetno nam mineva vsak dan čas.
Vesolja dosti — saj nas je sam smeh,
ker težje sam se smeješ kakor v treh.*

*Priznati moram: meni je najbolje.
Onadva vsako noč nad mano bdita,
jaz pa se v sanjah vozim tja do svita.*

Starši, prvi in glavni vzgojitelji otrok

ALOJZIJ SLAVKO SNOJ

Osnovna zahteva za srečen zakon in srečno družino je prepričanje zakoncev, da so otroci božji dar. Iz tega prepričanja potem raste spoštovanje pred novimi življenji in ljubezen do otrok. Krščanski starši morajo videti v otroku božjo podobo, odrešenca Kristusove ljubezni, tempelj Svetega Duha in dediča božjega kraljestva. Pogansko mišljenje imajo starši, ki gledajo v otroku samo novo bitje tega sveta, samo predmet, ki jim bo povzročal skrbi in ki mu je treba nuditi ugodnosti tega sveta. Jezus je imel posebno ljubezen do otrok: „Pustite otročičem, naj prihajajo k meni in ne branite jim; zakaj takih je Božje kraljestvo.“ Nobena dežela in noben politični sistem ne moreta misliti na svojo prihodnost brez novih pokolenj, ki bodo za svojimi starši prevzeli mnogovrstno dediščino vrednot, dolžnosti in teženj naroda, ki mu pripadajo.

Vzgoja se začne takoj po spočetju. Razpoloženje noseče žene je v marsičem odločilno za otrokov značaj. V času nosečnosti mora žena zelo skrbeti za duševni mir. Vsi, ki jo obdajajo, zlasti pa mož, ji morajo

skazovati posebno ljubezen in morajo skrbeti, da se bo dobro počutila. Zelo dobro vpliva na porajajoče se bitje materina vedrost, molitev, zaupanje, prejemanje ljubezni od bližnjih itd.

Lepo govori o pravici in dolžnosti vzgoje koncilaska izjava o krščanski vzgoji:

„Ker so starši dali otrokom življenje, jih veže kar največja dolžnost, da otroke vzgajajo; zato je treba priznati, da so prav oni njihovi prvi in glavni vzgojitelji. Njihova vzgojiteljska vloga je tako važna, da jo je silno težko nadomestiti tam, kjer bi manjkala. Naloga staršev je ustvariti družinsko ozračje, tako prežeto z ljubeznijo in spoštovanjem do Boga in do ljudi, da bo blagodejno vplivalo na celotno osebnostno in družbeno vzgojo otrok. Družina je tako prva šola družbenih kreposti, ki so potrebne za vsako družbo.“

Krščanska družina mora otroke v skladu z vero, ki so jo prejeli pri krstu, že od prvega detinstva navajati, da bodo spoznavali in častili Boga ter ljubili bližnjega. Prav v družini dobijo otroci prvo doživetje zdrave človeške družbe in Cerkve.

Res brezpogojno odpuščanje?

DR. BRANKO ROZMAN

Komentar prejšnje 39. številke Družine je bil posvečen stoti obletnici rojstva nadškofa dr. Pogačnika, predvsem njegovi izjavi iz leta 1977, da katoličani odpuščamo, kar nas je po človeški krivdi hudega zadelo, obsojamo, kar se je v imenu krščanske vere zgodilo, in v imenu krivcev prosimo odpuščanja. Dalje beremo o evangeljski zahtevi neprestane pripravljenosti odpuščati in v zvezi s tem o jesenskih volitvah.

Naj misel o odpuščanju nekoliko dopolnim. Za kristjana velja glede odpuščanja Jezusov odgovor apostolu Petru, ko ga je vprašal, kolikokrat naj odpusti svojemu bratu. Sedemkrat? (Število sedem je bilo Judom simbol polnosti.) „Ne rečem ti sedemkrat“, mu je odvrnil Jezus, „ampak do sedemdesetkrat sedemkrat“ (Mt 18,21-22). Torej vedno.

A Jezus je povedal o odpuščanju še nekaj: „Če /tvoj brat/ greši sedemkrat na dan zoper tebe in se sedemkrat na dan obrne k tebi in reče: Žal mi je, mu odpusti“ (Lk 17,4). Postavil je krivcu kot pogoj, če hoče doseči odpuščanje, priznanje krivde in obžalovanje. Če to zahtevo prenesemo na več kot šestdesetletni spor v našem narodu, je pogoj za spravo to, da sprta tabora priznata vsak svojo krivdo in prosita nasprotno stran odpuščanja, kar oboje mora biti iskreno. Medtem ko je demokratski tabor to že večkrat storil, posebno po ustih škofov, je revolucionjski tabor glede tega v ogromnem zaostanku. Ne prizna niti temeljnega dejstva, da partijskemu vodstvu ni šlo za NOB, ampak za revolucijo, čeprav tega takrat mnogi udeleženci niso vedeli, ker so bili preslepljeni.

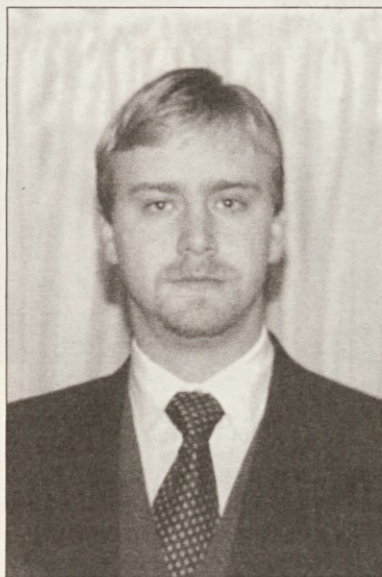
Drugi pogoj za medsebojno odpuščanje pa je pravična razdelitev krivde med obema taboroma. Trditev, da sta bila oba enako kriva, je z resnico popolnoma skrega-

DOLGOČASJE

MARTIN SUŠNIK

Zanimivo se mi zdi, da se v slovenščini beseda „dolgočas“ uporablja z dvema različnima pomenoma, ki pa sta vsekakor tesno povezana. S tehnično terminologijo bi rekli, da je to *analogičen pojem*. Lahko se beseda uporablja, na primer, v sledečem smislu: „Med počitnicami sem se zelo dolgočasil, ker nisem imel kaj početi“ ali „Film se mi je zdel dolgočasen, saj se ni v njem zgodilo nič zanimivega“. V teh primerih bi „dolgočasiti se“ v španščino prevedli „aburrirse“, „dolgočasno“ pa „aburrido“. Lahko se pa beseda uporablja tudi v naslednjem pomenu, na primer: „Dve uri je tega, kar je ne vidim, in že mi je dolgočas“ - kot včasih pravijo zaljubljeni fantje o svojih dekletih — ali „Dolgočas mi je po prijatelju, ki je odpotoval.“ V tem pomenu bi pa dejstvo, da je nekomu „dolgočas“ v španščino prevedli „extrañar“, kar bi pojem povezal z idejo hrepenenja, oz. *nostalgije* (kar prihaja iz grščine in pomeni bolečino v zvezi z vrnitvijo).

Seveda tu ne gre za etimološke ali jezikovne zadeve ali za probleme prevajanja. Pokukajmo malo v bistvo tega, kar imenujemo *dolgočas* ali *dolgočasje*, kajti marsikomu se je že kdaj zazdelo, da je dolgočasje pač značilnost človeškega življenja, češ, na tem svetu res nimamo kaj resnega početi ali celo, da svet kot tak sploh ni nekaj resnega. Človek je iznašel kar nekaj zabavnih dejavnosti ali raztresljivih

umetnosti, ki omogočijo, da kdaj pa kdaj lahko pozabim na realnost, posebno na tisto realnost, na tisto srečo (ali nesrečo), da sem prišel na svet, ne da bi me kdo vprašal, če to želim ali ne; na zavest, da moje življenje nima smisla in da moram dan za dnem prenašati težave, ki se bodo sicer nekoč končale s smrtjo, kar pa me prav nič ne potolaži. Tukaj sem, brez posebnega vzroka in se neznansko „dolgočasim“. Imam možnosti, da se morem vsaj za nekaj časa odklopiti od tega nesmisla, bodisi v plesu, opojni pijači, televiziji ali v čem podobnem. A Bog ne daj, da bi zvečer

na. Revolucijo je začela KP, da bi prišla po vojni na oblast. Ali je res šlo za upor proti okupatorju, če so imeli okupatorji kakšnih 700 žrtev, Slovenci pa več deset tisoč? Uporabila je nemoralna sredstva. Svoje žrtve je začela streljati, še preden se ji je kdo uprl, do upora proti njej pa je prišlo šele potem, ko je pomorila že kakšnih 1.500 Slovencev. Edini namen tega upora je bil obramba življenja rojakov. Očitane kolaboracije je le poskus opravičiti revolucionarne zločine. Protirevolucionarji so razen v kakšnem zelo red-

kem primeru uporabljali sredstva, ki so v pravični vojni dovoljena.

Če omenim, tako kot omenjeni komentar, še jesenske volitve, je največja nevarnost to, da utegnejo stare sile prek svojega vpliva preprečiti, da bi mesto državnega predsednika že končno zasedel človek s čisto politično preteklostjo, iskren demokrat in moralno neoporečen. Čas bi že tudi bil, da bi volivci izbirali med kandidati kritično in bi oddali glas človeku z omenjenimi lastnostmi.

Iz Družine

— ko sem končno opravil z svojimi odgovornostmi v vsakdanji življenjski borbi, ko končno sedem v naslonjač v iskanju kratkega počitka in miru — Bog ne daj, da bi takrat, kot pravi slovenski kantavtor Adi Smolar, „crknil televizor“.

Le kot primer omenim, da poznam ljudi, ki namerno zaspijo ob prižganem televizorju, kajti če bi televizor ugasnil, ko so še budni, bi morali priznati, da v tisti temi in tišini, ki jih televizor tedaj ne napolni, prevlada praznina in bi torej morali gledati tisti tesnobi v obraz. Zabava, taka ali drugačna, postane tako za nekatere ljudi rešitev, osvoboditev praznine nič, to se pravi, nesmisla.

V taki perspektivi je življenjsko dolgočasje logična posledica. Vzrok takega mišljenja je v tem, da ne vidimo pravega smisla ne življenju, ne svetu. Zaupanje v smisel vesolja in v smisel osebnega življenja je možno le, če se zavedamo, da je odvisno od neke neskončne pameti in ljubeče volje, se pravi, od Boga. Ne nekega Boga, ki je svet ustvaril, potem ga pa zapustil, naj si pomaga z lastnimi močmi, temveč Boga, ki nas — v osebnem odnosu z vsakim od nas — varuje in kaže cilj, ki je On sam.

Če Boga ni, potem ni smisla in nastane dolgočasje. Stvari, ki niso posamezno ljubljene in ustvarjene, izgubijo svojo trdnost, svojo konsistenco. Njihova oblička niso res njihova, temveč se njih meje brišejo in postanejo tako le del neke brezoblične totalitete. Posameznosti se stopijo in izgubijo svojo individualnost v morju Vsega. To je stališče metafizičnega imanentizma (zanikanja osebnega transcendentnega Boga), kjer ni mogoče govoriti o nikakršnem redu. Kajti red je pravilna dispozicija členov; če pa posameznih stvari ni, tedaj ni členov in zato tudi reda ni. Vse postane nesmiselni kaos, ki pa seveda ne nudi oživljajoče hrane človeku. Zato mora človek odgovoriti tisti praznini z dolgočasjem (prav tako kot s filmom, v katerem se ne godi nič zanimivega ali na počitnicah, če nimamo kaj početi) ali pa pred njo beži z zabavo in razstresenostjo. A tudi ta beg je končno nesmiseln, kajti je kratkotrajen in prej ali slej se je treba vrniti k realnosti. Tako se beg iz dolgočasja izvrši s „*kratkočasjem*“, ki je — kot

beseda sama pove — netrajen. Po končanem „kratkočasju“ nas zopet napade tesnoba, „tesnoba nedeljskega popoldneva“.

Še mnoge druge možnosti ima človek za beg iz realnosti. Spominjam se besed Čehovega strička Vanje: „Trebalo je delati, treba je delati...“ Tudi to lahko pomeni željo izogniti se, kakor v tem slučaju, kruti realnosti nezadovoljstva z življenjem, pomanjkanju sreče v ljubezni, nerazumevanju ostalih do nas in podobnih doživljanj in izkušenj. Produktivnost, nenehno delovanje, mnogokrat ne pomeni rasti in izpopolnjevanja. Včasih nam služi kot sredstvo, s katerim se prikrito izogibamo globine. Tudi delo, če ga napačno pojmuje, se lahko spremeni v vrata, skozi katera uhajamo razmišljanju in spregledavamo globlje resnice našega življenja. Lahko postane še eden od izhodov iz življenjskega dolgočasje.

Zanimivo je, da ta bežjoča produktivnost ne nasprotuje lenobi. V najglobljem pomenu lahko razumemo lenobo ne le kot življenjsko držo tistega, ki nič ne dela, temveč kot duševno stanje tistega, ki ne dela tega, za kar je poklican. Vidimo torej, da je tudi lenoba ene vrste beg.

Če je tako negativno duševno stanje zaradi neuvidenja smisla, ki smo ga imenovali dolgočasje, bistveni del človekovega življenja, pomeni, da je tako življenje prazno in da so v njem odsotne vrednote, ki bi presegle oziroma onemogočile mrtvilo. Ničesar ni, kar bi človeka privlačilo, nič ga ne prizadene v notranjosti. Lenoba je torej posledica, ki ne more presenetiti. Takemu človeku se nič ne ljubi, ker ne najde ničesar, kar bi lahko zares ljubil. Če je brezbrizen do vsega, če mu ničesar ni mar (ker življenje nima smisla, torej je vse „vseeno“), človek ostane nekako nepremičen. Ni samo to, da ne ve kaj, kam in kako, temveč besede „kaj“, „kam“ in „kako“ v takšnem mišljenju dejansko ne obstajajo, nimajo pomena.

Poglavitni greh lenobe je beg, beg pred lastno resnico in klicem izpopolnjevanja. Znova in znova se pojavlja skušnjava, naj se potopimo v morju vsega, v katerem ni ničesar, kar bi bilo kaj vredno, tudi osebni jaz

ne. „Usoda“ nas torej premetava sem in tja in iz same lenobe se ji brezbrizno prepustimo, med tem ko se dolgočasimo, ne da bi videli pri tem kak izhod, pa tudi nikakršne lastne krivde ne.

Toda motimo se. Moramo sprejeti svoj lastni prostor, ki je lahko navidezno skromen in omejen, težak ali kompliciran, vendar je tisti prostor in edini prostor, ki nam je bil dan. Sprejeti moramo svoje lastne dobre lastnosti in možnosti, a tudi omejenosti, napake, padce in madeže, kajti drugače ostanemo slepi, z zaprtimi očmi. Le z odprtim in zaupnim sprejemanjem lastne usode (ne v determinističnem smislu, ampak v tem, kar nam je dano) lahko najdemo resnični izhod in se lahko zavemo naše velike poklicanosti.

Ko spoznam svoje lastno obstajanje kot *dar*, tedaj bom zmožen odpreti oči pred smislom stvarstva in bom spoznal svoje dolžnosti, ki se bodo dvigale kot zahvala Svobodnemu Dobrotniku. Življenje ne bo več dolgočasen film ali dolgočasne počitnice.

Lenoba pa ni samo posledica, temveč tudi vzrok dolgočasje. Marsikdaj se pojavi kot zanikanje velike človeške poklicanosti. Kdo ni kdaj zaželel samemu Bogu reči: „Pusti me že enkrat pri miru?“ A kmalu lahko spoznamo, da tisto življenje brez te Neskončne Luči ne nudi miru, temveč le tesnobni nemir in dolgočasje. Zato pravijo teologi, da je lenoba eden izmed tistih grehov, ki ima že v samem sebi vgrajen svoj kaznen. Le-

noba nam ne podari miru; stvari se umirijo le, ko pridejo na svoje mesto. Izven lastnega mesta ne morejo najti pravega počitka. Zato beg pred lastno resnico ni nikoli rešitev. Treba bi se bilo naučiti bežati pred begom, to se pravi, bolj se poglobiti v prisotnost.

Ne prazna zabava, ki se izogiba realnosti, temveč pravo veselje srca, ki osvetli s polnim smislom vse življenje, celo kratkotrajne zabave. To veselje srca pa je mogoče le za tiste, ki vedo, da so na svojem mestu, da odgovarjajo poklicu, ki jim je bil dan.

Ne bežjoča produktivnost, temveč so-ustvarjanje. Ne lenoba ali predanost, temveč potrpljenje, brez dvoma potrebno za rast v pravem, počasnem življenjskem ritmu. Potrpljenje in moč, da začnemo vedno znova, z novimi energijami. Močni stebri potrpljenja nam pomagajo vztrajati pri tem, za kar smo bili ustvarjeni. Lenoba pa ni steber in ne drži ničesar pokonci; z njo se vse podere, prej ali slej.

Ne brezobzirnost, temveč jasne meje, ki omogočajo, da ima vsaka stvar posebej svojo lastno luč, vrednost in torej tudi privlačnost in zanimivost.

To je tisto, po katerem nam je „dolčas“, med tem ko se dolgočasimo. To je naše domotožje.

Skratka, ne zaprtost in dolgočasje, temveč odprtost polnosti smisla in zavzetost za lastno usodo, da jo vodimo po poti popolnosti. ■

Sestop z Las Gemelas v Cordobi, v ozadju Uritorco — Foto. M. Šušteršič

Vprašujete- odgovarjamo

1. Zanimalo bi me vedeti, kdo lahko postane duhovnik in kako se duhovniški kandidati na duhovništvo pripravijo?

Najprej si je treba biti na jasnem, da je Bog tisti, ki kliče ljudi v duhovništvo. V pismu Hebrejcem beremo: „Nihče si te časti ne prisoja sam, ampak ga kliče Bog, kakor Arona“ (Heb 5,4). Isto je govoril Kristus apostolom in po njih vsem duhovnikom: „Niste vi mene izvolili, temveč sem jaz izvolil vas in vas poslal, da greste in obrodite sad in da sad ostane“ (Jn 5,16).

Bog kliče, pri tem se pa seveda poslužuje ljudi in vpliva, ki ga izvajamo eden na drugega. Podobno kot pri poklicanju k veri tudi klic božji k duhovništvu prihaja po skrivnostnih potih božje Previdnosti. V krščanskih družinah se pogosto zgodi, da že otroci govore o tem, kako bodo postali duhovniki. Mnogim se pojavi misel na duhovniški poklic v mladostni dobi, ko si izbirajo svojo življenjsko pot. Danes pa tudi ni redkost, da se kdo odloči za duhovništvo šele v zreli dobi. S poklicem za duhovništvo se godi kot v evangeljski priliki o delavcih v vinogradu. Ene je gospodar poklical zgodaj, druge dopoldne in opoldne, zadnje pa šele proti večeru. V družini, na fari, v šoli, v krogu prijateljev in še v mnogih drugih okoliščinah in v različnih časih Bog kliče v duhovniški poklic.

Ko se kdo odloči za duhovniški poklic in ga škof sprejme, kandidat vstopi v veliko semenišče ali bogoslovje (so namreč tudi mala semenišča za vzgojo morebitnih poznejših duhovniških poklicev), kjer se bo redno šest let pripravljaj na duhovništvo. V

semenišču se bo bogoslovec trudil za človeške in evangeljske kreposti, istočasno se bo pa resno poglobljajal v filozofsko in teološko znanost hkrati s splošno kulturo, kakršno današnji duhovnik potrebuje za uspešno delo med ljudmi. Učil se bo živeti iz vere in ljubezni — ljubezni do Boga in ljubezni do ljudi, za katere bo postal duhovnik. Skušal si bo pridobiti tudi človeško znanost. Njegovo glavno prizadevanje bo pa usmerjeno v pridobivanje vedno intimnejšega odnosa do Kristusa.

Duhovnik je vzet iz ljudi in postavljen za ljudi v vsem, kar se nanaša na Boga, zato si bo bogoslovec skušal pridobiti tudi tiste kreposti, ki jih ljudje danes kot v vseh časih še posebej visoko cenijo: prijateljstvo, iskrenost, čut za pravičnost, lojalnost in posebej veliko dobroto. Gojil bo sinovsko ljubezen do papeža, do Cerkev, do svojega škofa in prijateljstvo do duhovnikov. Kot pozneje v duhovništvu, bo že v bogoslovju njegovo duhovno življenje osredotočeno v Evharistiji in liturgičnem življenju.

Seveda bo pa velik del šestletnega bogoslovja posvečen študiju. Ta bo obsegal predvsem učenje filozofije in teologije. V središču teologije bo poznavanje sv. pisma, dogmatične in moralne teologije, cerkvenega prava, liturgije in cerkvene zgodovine. Če bo spoznan za vrednega duhovništva, bo proti koncu bogoslovnih let posvečen v diakona in kot tak bo potem nekaj časa deloval na kakšni fari, da bo tako od blizu videl in skušal, kakšno bo v glavnem njegovo duhovniško delo vse življenje. Če se je škof po tej dolgi pripravi prepričal o duhovniškem poklicu — to se pravi, o njegovem pravem name-nu in zadostnih sposobnostih kandidata — ga bo Cerkev posvetila v duhovnika.

2. Ni mi jasen namen in smisel redovnikov v Cerkvi. Bi mi lahko na kratko kaj povedali o njih?

Kdo so redovniki? Redovniki so tisti kristjani, ki se z javnimi zaobljubami — uboštvo, čistostjo in pokorščino — Bogu zavežejo, da se bodo po tej poti trudili za krščansko svetost, ki je končno v ljubezni do Boga in do bližnjega.

V zgodovini je Cerkev poznala različne vrste „posvečenega življenja“. Že v prvih časih krščanstva so se posamezniki odločali za „umik iz sveta“ in za

popolnejše posnemanje Kristusa. To so bili predvsem poščavniki (obojnega spola), ki so se odpovedali zakonskemu in družinskemu življenju in se odločili živeti v popolni čistosti in v največjem uboštvo po zgledu Kristusa. To so delali iz zasebne iniciative, ne da bi Cerkev uradno posegala vmes. Ko se je začelo množiti te vrste življenje, je Cerkev posegla vmes in začela urejati redovništvo in tako je še danes.

Danes so v Cerkvi najrazličnejše redovne družine. Ene od teh hočejo biti v svetu znamenje molitve in tihote. Živijo ločeni od sveta, njegovih interesov in njegovega hrušča posvečujoč se molitvi in žrtvovanju za svet. Vršijo izredno važno apostolsko delo. Njih kontemplativno življenje ni sebičen beg iz sveta in iz njegovih skrbi. Prav nasprotno, s svojim skritim in strogim življenjem govore svetu, da je končno samo „eno potrebno“ in da so si oni, kot Marija v Betaniji, izbrali oni boljši del, ki jim ne bo odvzet.

Drugi redovni inštituti posnemajo Kristusa v njegovem apostolskem delovanju. Širijo evangelij med kristjani, zlasti še med pagani v misijonih. Delujejo v katehezi, s pridiganjem, s poukom in v množičnih občilih in na vse druge možne načine.

Spet drugi redovniki posnemajo Kristusa, dobrotnika ljudi, ki je hodil po Palestini, „učil in dobre delil“. Poskušajo pomagati vsem, ki so v kakršnikoli potrebi, telesni ali duhovni. Skrbijo za bolnike, za sirote in za vse tiste, ki nimajo nikogar, ki bi se jim posvečal. V teh gledajo obraz Kristusa, brata vseh potrebnih.

Druge redovne družine nudijo svetu pričevanje žrtve in uboštva, za katero ima sodobni svet tako malo smisla. Končno so tudi takšni, ki se odločijo za radikalno življenje po evangeliju v navadnem, vsakdanjem življenju v svetu. To se pravi, v svojem poklicu, ne da bi zapustili ta svet in se umaknili v samoto. So to takoimenovani sekularni inštituti, ki so se pojavili v Cerkvi šele v prejšnjem stoletju.

Vsi ti redovniki hočejo vsak na svoj način in v svojem okolju posnemati Kristusa, ubogega, čistega in pokornega. Odločili so se za to pot, ker so začutili božji klic, ki jih je povabil v takšno življenje. V tem klicu so spoznali voljo Očeta, naj bodo v svetu posebne priče ljubezni, s katero Bog ljubi ta naš trpeči svet.

LK

Cerkev Betlehemske Matere Božje Župnija Sv. Peter González Telmo

METKA MIZERIT

Zgodovinski vidik

V mestnem predelu San Telmo stoji cerkev, ki je med najstarejšimi v Buenos Airesu. Posvečena je Betlehemske Materie božji, njen farni zavetnik pa je sv. Peter González Telmo, po katerem ima okraj ime. Svetnik je bil dominikanski redovnik, ki je živel v Španiji v XII. stoletju. Je zavetnik mornarjev in ribičev; častili so ga v Galiciji in na Portugalskem. V Argentino so prinesli to pobožnost španski mornarji.

Cerkev stoji na kraju, kjer so imeli jezuiti svoje drugo oporišče v Buenos Airesu. V bližini je trg Dorrego; poleg Majskega trga najstarejši v mestu. Tu so se v XVIII. stoletju ustavljali vozovi, ki so v karavanah nadaljevali pot na jug. V okraju so živeli mornarji in pristaniški delavci. Kasneje so se tu naselili bogati meščani, ki so se leta 1858 zaradi epidemije kolere preselili v severni del mesta. Veliko hiš je ostalo praznih, vanje se se vselili novi priseljenci.

Cerkev so začeli zidati jezuiti leta 1734. Poleg cerkve so zidali samostan in hišo za duhovne vaje. Več arhitektov je bilo odgovornih za gradnjo, med njimi Andrés Blanqui, Juan B. Prímoli, José Schmidt in končno italijanski mojster Antonio Masella.

Ko so leta 1767 pregnali jezuite, cerkev še ni bila dokončana. Oba stolpa sta bila sezidana le do polovice in ni bilo še kupole. Liturgična opravila so imeli v stranski ladji pri oltarju sv. Jožefa. Leta 1795 so cerkev in poslopja ob njej dobili menihi betlemiti. V hiši za duhovne vaje so uredili moško bolnico; nadaljevali so z gradnjo cerkve. Oba stolpa so dokončali leta 1852, kupolo pa 1858. Pročelje cerkve so večkrat obnavljali, zadnjikrat med leti 1916 — 1931.

Cerkev danes

Okraj San Telmo je zgodovinski del mesta. Veliko starih hiš so obnovili v prvotnem slogu in spremenili v trgovine; značilno za njih je, da tukaj prodajajo starinske predmete: pohištvo, porcelan, kristal, razne umet-

niške in manj umetniške kipe, slike in podobno. Na trgu Dorrego je vsako nedeljo sejem, kjer na stojnicah prodajajo tipične, ročno izdelane predmete, spominčke, umetniške slike pa tudi drugo šaro.

Cerkev stoji na ulici Humberto I. Bogato pročelje, v zasnovi baročni, v prenovi novo kolonialni slog, oklepata dva mogočna stolpa, razdeljena na tri dele. Spodnji, osnovni je štirikotna prizma, višja dva pa osmerokotna. Stolpa merita v višino 40 metrov in sta okrašena z belimi in modrimi ploščicami, kar kaže na vpliv Andalucije. V notranjosti so trije zvonovi. Med stolpoma je kip Petra González Telma s simboli zavetništva; v levi roki drži jadnico, v desni pa svečo.

Cerkvena stavba je zidana v obliki latinskega križa. Notranjost je tridelna ladja v baročnem slogu z mogočnimi stebri in oboki. Nad prečno ladjo je veličastna kupola, v stranskih pa oltarji. V središčni ladji je pred prezbiterijem obhajilna miza iz karskega marmorja; naredili so jo proti koncu XIX. stol. Tu je tudi umetniško izdelana prižnica; za cerkev San Telmo jo je naročil Manuel Belgrano leta 1805. Izdelal so je španski

mojster Manuel G. Hernández. Je umetno rezbarsko delo iz lesa, obloženo z zlatimi ploščicami. Na strehi prižnice je golob, ki simbolično predstavlja Sv. Duha. Na najvišji točki pa angel, delo Indijancev iz jezuitskih redukcij.

Osmerokotna kupola, visoka 38,4 m, ima štiri okna ki dajejo svetlobo prezbiteriju. Od tukaj lahko občudujemo glavni oltar; rezbarsko umetno je naredil José Merlong, leta 1833. Na vrhu je podoba Svete Trojice. Pod njo je slika sv. Družine. Spodaj so tri vdolbine, ločene s korintskimi stebri. V njih so kipi sv. Petra Telma, sv. Janeza od Boga in v sredi kip Betlehemske Matere Božje, delo beneškega umetnika Karla Preborana. Spodnji del oltarja je obložen z zlatimi ploščicami in okrašen z mornarskimi motivi, kar simbolično predstavlja, da je sv. Peter Telmo predvsem zaščitnik mornarjev in ribičev.

Ob glavnem oltarju sta dva kipa in sicer na levi strani sv. Avgušтина, na desni sv. Nikolaja. Oba sta delo Indijancev. Sredi prezbiterija je oltarna miza.

V stranskih ladjah je devet oltarjev iz različnih dob v novo klasičnem slogu. Po levi strani od vrat proti prezbiteriju je najprej oltar posvečen Karmelski Materi Božji. Ob njej sta sv. Janez Vianney in sv. Frančišek Asiški. V naslednjem oltarju je sv. Ana z Marijo dekllico. Potem je Kalvarija, Kristus na križu. Ob strani je kip Rožnovenske Marije in sv. Antona. Na

oltarju v prezbiteriju je prostor za Najsvetejši zakrament in kip sv. Jožefa s spečim Jezuškom v naročju.

Po desni strani je oltar s sv. nadangelom Rafaelom. Kip je bil isklesan v Parizu; cerkvi ga je podaril Rafael Elizalde po zaobljubi. Spodaj je majhna steklena omarica z Luhanško Marijo. Naslednji oltar je najnovejši, posvečen presvetemu Srcu Jezusovemu. Tukaj je še kip presveteга Srca Marijinega in Marije Marjete Alakok. Potem je oltar, kjer je sv. Peter González Telmo; kip so prinesli iz Španije in je oblečen. Sledi oltar Marije Rešiteljice jetnikov; ob njej je sv. Rita, priprošnjica za nemo-goče zadeve in sv. Martin de Porres. V zadnjem oltarju je kip sv. Roka, kjer je še Terezija Avilska, prenovite-ljica karmeličanskega reda in kip fa-timske Matere božje.

Kot vse starejše cerkve ima tudi San Telmo kor in znamenite itali-janske orgle glasbene hiše Locatelli de Bérgamo. Domači in tuji umetniki imajo tukaj koncerte.

Še enkrat sem se razgledala po lepem svetišču, ki prav tako kot ne-katere druge cerkve potrebuje teme-ljite obnove in potrpežljivo čaka boljših časov. Mislila sem, da bi si lahko ogledala tudi zakristijo, ki hra-ni več umetniških del, pa je med ted-nom zaprta. Ogled je le ob nedeljah, ko imajo turistične obiske. Prav tako tudi samostan ob cerkvi. Po lepih marmornatih stopnicah sem odhitela na ulico. Na cerkvenih zidovih so plošče, ki nas spominjajo na zgodo-vinske čase, ki jih je preživela cer-kev.

Objame me velemesto s svojim vrvežem. Majski trg je zaprt za avto-mobilski promet, ker so na njem ljud-ske manifestacije, znamenje težkih časov, ki jih preživlja Argentina.

KRATKE NOVICE

NEW YORK — Po ocenah Združenih narodov je epidemija aidsa, ki je v zadnjih 20 letih zahtevala že 20 milijonov življenj, šele na začetku. Do leta 2020 bi lahko namreč zahtevala življenja še najmanj 68 milijonov ljudi, če v boju proti tej uničujoči bolezni ne bo prišlo do korenitih sprememb. Aids se razširja hitreje in obsežneje kot je bilo pričakovano in presega vse meje, ki so jih strokovnjaki kdaj postavili. (*Ave Maria*)

ŽENA VSEH NARODOV

AMSTERDAM: MARIJINA PRIKAZOVANJA SO BILA PRISTNA

Konec Marijinega meseca — dne 31. maja 2002 — je predstojnik nizozemske škofije Haarlem-Amsterdam msgr. Jozef Marianus Punt z uradnim odlokom formalno priznal Marijina prikazovanja v svoji škofiji kot pristna. S tem je s strani Cerkve uradno priznan nadnaravni izvor prikazovanj „Žene vseh narodov“ v letih 1945-1959. Kratko si oglejmo potek teh prikazovanj vidkinji Ildi Peerdeman, bistvene poudarke v Marijinih sporočilih in kakšna je bila pot do tega uradnega odloka.

Misli iz škofovega pisma

Škof Punt pravi v svojem odloku, da so naravo prikazovanj preverjali mnogo let; preiskovali so zlasti duhovnost v Marijinih sporočilih ter številna poročila o spreobrnjenjih in čudežnih ozdravljenjih. „Spričo vseh izvedenskih mnenj, pri-

čevanj in razvojev in potem ko sem vse to pretehtal v molitvi in teološkem premišljevanju, sem prišel do sklepa, da imajo prikazovanja v Amsterdamu nadnaravni izvor.“

In proti koncu pisma: „V nasprotju s Svetim pismom privatno razodetje ni obvezujoče za kristjanovo vest. Prikazovanje je pripomoček, ki nam pomaga razumeti znamenja časa in popolneje živeti evangelij v njegovi aktualnosti. In znamenja našega časa so dramatična. Iskreno sem prepričan, da nam lahko češčenje 'Žene vseh narodov' pomaga, da najdemo pravo pot, pot do novega in posebnega prihoda Svetega Duha, ki lahko edini ozdravi velike rane našega časa.“

Pot do uradnega priznanja

Pot do uradnega priznanja Marijinih prikazovanj v Amsterdamu je zaznamovana z dvema večjim dogodkoma. Prvi: Marija je dala vidkinji posebno molitev, ki je prevedena že v več kot 50 jezikov

in ki jo je s strani Cerkve že leta 1951 uradno odobril takratni škof iz Haarlem-Amsterdama msgr. Huibers. Drugi dogodek: Dne 31.5.1996 sta škof Haarlem-Amsterdam Henrik Bomers in njegov pomožni škof Jozef Punt uradno dovolila, da se Marija lahko tudi javno časti pod naslovom „Žena vseh narodov“. V njunem dokumentu mdr. piše: „Prepričana sva, da v tem času, ko so številne rase, ljudstva in kulture vedno bolj odvisni drug od drugega — tudi v Amsterdamu — prav ta naslov še bolj meče luč na splošno Marijino materinstvo in na njeno enkratno žensko vlogo v Božjem odrešilnem načrtu.“ Takoj po tem datumu je bil v Amsterdamu organiziran 31.5.1997 prvi mednarodni molitveni dan, na katerem se je zbralo kakih 5000 udeležencev — laikov, škofov in duhovnikov; zastopanih je bilo 50 narodov.

Vidkinja Ida Peerdeman

Vidkinja Ida Peerdeman se je rodila 13.8.1905 v Alkmaaru. Leta 1913 se je družina preselila v Amsterdam. Po končani šoli je 28 let delala kot uradnica. „Žena vseh narodov“ se ji je prvič prikazala 25.3.1945, zadnje 56. videnje, pa je imela leta 1959. Umrla je 17.6.1996, stara 90 let. Kako zelo jo je škof Bomers spoštoval, se vidi po tem, da je hotel — kljub vsej pastoralni previdnosti — sam voditi pogrebno slovesnost. V svojem nagovoru je tedaj o njej dejal: „Vse do zadnjega dne je ostala navdse trezna in zelo ji je bilo odvratno poveličevanje njene osebe.“ Vidkinji Mariji je res šlo samo za Marijo.

„Žena vseh narodov“

Dne 11.2.1951 se je Mariji v svojem 25. sporočilu predstavila pod novim naslovom: „Jaz sem žena, Marija, mati vseh narodov“ (nizozemska beseda „vrouwe“ pomeni dvoje: Žena, Gospa). V Svetem pismu je Marija večkrat omenjena kot žena: „Sovraštvo bom naredil med teboj in ženo“ (1 Mz 3,15 — po izvirnem grehu); „Kaj imam s teboj, žena?“ (Jn 2,4 — v Kani); „Žena, glej, tvoj sin!“ (Jn 19,26 — Jezus na križu); „Na nebu se je prikazalo veliko znamenje: žena, ogrnjena s soncem“ (Raz 12,1). Amsterdamska sporočila so v zgodovini Marijinih prikazovanj enkratna zato, ker v njih Marija pod svojim novim naslovom prihaja prosit, naj papež razglasi še zadnjo, peto versko resnico o njej. „Oče in Sin me hočeta poslati v ta čas, v ta svet kot soodrešiteljico, srednjico in priprošnjico“ (sporočilo z dne 31.5.1951). „Ko bo ta dogma /.../ razglašena, bo Žena vseh narodov podarila svetu mir, pravi mir“ (31.5.1954).

Molitev k Svetemu Duhu

Da bi prišlo do razglasitve te verske resnice čimprej in bi se tako polnost Svetega Duha čimprej razlila na človeštvo, je Marija narekovala vidkinji posebno molitev, ki jo je dovolil za cerkveno uporabo škof Huibers. Nova molitev „je dana za to, da se izmoli svetu pravi Duh“ (20.9.1951). In Marija obljublja: „S to molitvijo bo Žena rešila svet. To obljubo še enkrat ponavljam“ (10.5.1953). „Vi ne veste, kako mogočna in kako pomembna je ta molitev pri Bogu“ (31.5.1955). Marija obljublja, da bo „smela s tem naslovom in s to

Vidkinja Ida Peerdeman, stara 27 let

molitvijo rešiti svet pred veliko svetovno katastrofo“ (10.5.1953). Vidkinji je glede molitve naročila: „Poskrbi, da se bo razširila po vsem svetu med vsemi ljudstvi — med vsemi ljudstvi. Vsa ljudstva imajo pravico do nje. Zagotavljam ti, da se bo svet spremenil“ (29.4.1951).

Ta kratka molitev se glasi: „Gospod Jezus Kristus, Sin Očeta, pošlji zdaj na zemljo svojega Duha. Naj Sveti Duh prebiva v srcih vseh ljudstev, da bodo obvarovana pred propadom, katastrofami in vojno. Žena vseh narodov, kar je bila Marija nekoč, naj bo naša priprošnjica. Amen.“

Slika žene vseh narodov

Marija je vidkinji v več videnjih opisala svojo milostno podobo „Žene vseh narodov“. Podoba razodeva Marijino trojno vlogo v odrešenju — vlogo soodrešiteljice, srednice in priprošnjice: kot soodrešiteljica stoji na zemeljski krogli pred osvetljenim križem svojega Sina. Okrog nju se zgrinja Kristusova čreda, na katero se iz rok srednice vseh milosti razlivajo trije žarki: milost, odrešenje, mir. Marija je obljubila, da bo po že omenjeni molitvi in tej sliki Bog poslal velike milosti.

Nova dogma?

Bi bila razglasitev o Mariji kot soodrešiteljici nekaj novega? Formalno da, dejansko pa ne, kajti Cerkev živi iz te zavesti že od vsega začetka. Letos junija je papežev teolog p. Georges Cottier v nekem referatu opozoril na konstitucijo 2. vatikanskega zbora Lumen

gentium, ki pravi v št. 61, da je Marija „s pokorščino, vero, upanjem in gorečo ljubeznijo na popolnoma edinstven način sodelovala pri Odrešenikovem delu“. To „Marijino materinstvo v redu milosti neprestano traja /.../. Zato blaženo Devico kličemo z naslovi priprošnjice, pomočnice, besednice in srédnjice. Vendar je to mišljeno tako, da dostojanstvu in učinkovitosti Kristusa, edinega srédnika, nič ne odvzema in nič ne doda“ (št. 62). Papež Janez Pavel II. je že večkrat spregovoril o Mariji kot o soodrešiteljici; tako 8.9.1988: „Marija, ki je bila spočeta in rojena brez vsakega madeža greha, je bila na čudovit način soudeležena pri trpljenju svojega Božjega Sina, da je tako postala soodrešiteljica ljudi.“

Kaj lahko storimo mi

Cerkev tudi nam vernikom z uradnim priznanjem amsterdamskih Marijinih sporočil nalaga posebno nalogo. Ta naloga je predvsem v iskrenem posnemaniu Marijinih kreposti, zlasti njene ljubezni do Cerkve — Kristusovega mističnega telesa. Potem v molitvi, da bi sv. oče čimprej razglasil to zadnjo versko resnico o Mariji. Po svetu so v ta namen podpisovali tudi posebno prošnjo, poslano sv. očetu; do leta 1997 je peticijo podpisalo že več ko 40 kardinalov, 470 škofov in približno štiri milijone laikov. Smo slovenski verniki med njimi?

Stanislav M. Maršič
„Kraljica miru“

KRATKE NOVICE

LJUBLJANA — Medškofijski odbor za mladino je 5. julija priredil celonočno peš romanje na Brezje za mlade. Romanje je bilo pod geslom: „Vi ste sol zemlje, ... vi ste luč sveta.“ Romanje se je začelo z večerno mašo v Šentvidu, v Kranju je bilo kratko nočno bogoslužje, zaključilo pa se je z mašo na Brezjah. Udeležencev je navadno okrog 700. (*Ave Maria*)

LJUBLJANA — Znani partizanski duhovnik dr. Metod Mikuš se je baje oženil šele potem, ko ga je režim hotel prisiliti, da bi postal škof slovenske „narodne Cerkve“, ločene od Rima (isto ponudbo je odklonil tudi partizanom naklonjeni pleterski prior dr. Leopold Edgar). (*Mladika*)

Freske v zunanji kapeli cerkve Marije Kraljice miru na Kureščku

(4)

JURE VOMBERGAR

Slikar Lojze Čemažar, se (kot ocenjuje kritik Milček Komelj) ni prepustil tveganemu iskanju, ampak se je, zanesljivo opt na motivni program in izbrušeno akademsko znanje, s popolnim zaupanjem predal 'služenju' svoji krščanski veri, ki naj bi bilo tudi sakralno in zato hierarhično neosebno. To pa Čemažarjevo umetnost postavlja v duhovni prostor, ki želi biti večnostno kanaliziran, a katoliško konfesionalen in ne le osebno religiozen. Zato ima njegova umetnina sama po sebi poseben status cerkvenega slikarstva, ki mu umetniki po baroku že dolgo iščejo najustreznejši likovni prijem, ta pa v osnovi ne more biti individualističen in preveč usmerjen v realizem in je v skladu s tradicijo krščanstva največkrat zazrt v preteklost, a vendar nujno skuša biti sodoben, opt na sočasno duhovno usmerjeno ustvarjalnost. Od današnjih abstraktno usmerjenih nekonfesionalnih usmeritev ga ločuje zazrtost v figuralno predstavljivega ali simboliziranega osebnega Boga,

v katerem najbrž umetnik sluti tudi lastno človeško polnost.

V tej številki DŽ predstavljamo na platnicah v barvnem tisku in v detajlu desno stran druge stene. Slikar Čemažar takole razlaga: „Desno spodaj je naslikan prizor Marijinega obiska tete Elizabete. Ob tem srečanju Marija veselo hvali Gospoda. Obe ženi zajema lik v obliki ognja, simbol Svetega Duha. Nad njima je nakazana odprta Očetova dlan. Lik Jezusa, učlovečene Besede, je upodobljen pod Marijinem srcem. Slutimo lahko, da se je v tem srečanju na prelomu zgodovine prisrčno razodela Sveta Trojica. Tako se je moglo veselo zganiti tudi dete pod Elizabetinim srcem, sv. Janez Krstnik.

Nad podobo sv. Terezije Deteta Jezusa so v drži molitve in zamaknjenja naslikani fatimski pastirčki: Lucija dos Santos, poznejša karmeličanka (*1907), bl. Frančišek Marto (1908-1919) in bl. Hiacinta Marto (1910-1920). Nad njimi je 'angel miru in angel Portugalske'.

Že leto dni pred Marijinimi prikazovanji pastirčkom v Fatimi (1917) je 'angel miru' pripravljaval pastirčke na srečanje z Gospo, jih učil moliti, jim napovedal načrt, ki ga imata Srca Jezusa in Marije z njimi, ter jih pri tretjem srečanju obhajal. Pomensko je fatimski motiv povezan s podobo Jezusovega in Marijinega Srca na obeh velikih stenah v kapeli in tudi z likom sedanjega papeža Janeza Pavla II.

Nekoliko desno je, podobno kot fatimski pastirčki, zazrta k nebeški slavi Jezusa in Matere Marije **Magdalena Gornik** ('Lenčka z gore'), rojena na Gori nad Sodražico (1835-1896), ki je bila deležna videnj in daru Jezusovega trpljenja. Na značaj njenega mističnega življenja kaže del križa s kapljami krvi in lik angela ob njej, ki drži v rokah trnovo kruno, sredi katere je simbol Jezusovega telesa in krvi.

Ob blaženem škofu **Antonu Martinu Slomšku** v gornjem desnem oglu druge stene), rojenem na Slomu pri Ponikvi (1800-1962), je na božjo pot namenjena družina s petimi otroki. Družinam, staršem in otrokom je svetniški škof Slomšek zapustil neprecenljiv zaklad lepih, modrih nasvetov in vzpodbud. "Prihodnjč bo opis levega dela druge stene.

Nadškof Emmanuel Millingo: Rešen sem bil na robu prepada

V poletnih mesecih se je pri nasprotnikih Cerkve dvignil plaz škodoželjnosti in privoščljivosti, pri vernikih žalost, ogorčenje in neizmerno začudenje, ko se je afriški nadškof Emmanuel Millingo v Moonovi sekti poročil s korejsko ločenko Mario Sung. Toda zatem se je na povabilo sv. očeta vrnil. V enoletni odmaknjenosti od sveta jc napisal svoj življenjepiš z naslovom „Iz blata potegnjena riba“ - v italijanščini je izšel te dni -, v katerem trdi, da je postal žrtev Moonove „zarote“.

V knjigi piše, da ni on iskal Moona, ampak da je le-ta poslal k njemu svoje učence. Millingovi prvotni stiki z Moonovo sekto naj bi služili medsebojnemu razumevanju

med Cerkvijo in sekto, o kateri sam ni vedel veliko. V Cerkvi so ga - tako Millingo o sebi - potisnili v izolacijo, zato je bil na robu obupa. V sekti so mu vsilili poroko. Nadškof nikakor ne izključuje možnosti, da so pri tem uporabili tudi droge. Millingo trdi, da so ga podvrgli pranju možganov.

„Pozneje sem opazil, da sem se ujel v past.“

Moon da je očitno načrtoval, kako bi vzpostavili vzporedno katoliško Cerkev. O tem da se je govorilo že maja 2001. Nadškof Emmanuel Millingo poroča, da je voditelj korejske sekte Sun Myong Moon sestavil 30 strani dolg spis v angleščini, s katerim je potrdil svojo pomoč pri

vzpostavitvi razkola (shizme) znotraj katoliške Cerkve; razkol naj bi se začel v Afriki. Moon je imel za ta načrt zaenkrat pripravljenih pet milijonov ameriških dolarjev, je potrdil v pogovoru z italijansko revijo „Familia Christiana“ nadškof Tarcisio Bertone, tajnik kongregacije za nauk vere, ki se je po papeževem naročilu posebej zavzel za primer

Zanimiva in pestra življenjska pot mons. Janeza Hladnika

V službi Cerkve in naroda

STANE SNOJ

„Kadar si v vodi, plavaj ali utoni!“

Že na ladji, na poti v Argentino, je gospod Hladnik zvedel, da je bil buenosaireški nadškof Copello povišan v kardinala. Zavedal se je, da bo ta dogodek močno odjeknil v Argentini in še bolj v Buenos Airesu. Tudi on se je hotel pridružiti slavju in s pomočjo revije Duhovno življenje zajeti in navdušiti tudi slovenske vernike v tej deželi. Ker se je že vedelo, da se kardinal vrne kmalu iz Rima, je moral kar „zavihat rokave“ in takoj začeti z delom. Še prej pa dobiti stike z rojaki! Na svojem imeniku je imel naslov Franceta Bartola, njegovega gimnazijskega sošolca. Ni ga več našel na starem naslovu, pač pa drugje. Za njim je poiskal Laknerja. Z njegovo pomočjo je šlo „odkrivanje“ rojakov naprej, kajti ta je prevzel skrb, da je o Hladnikovem prihodu obvestil po telefonu Peljhana in da je osebno obvestil tudi Jekšeta. Prvo skupno srečanje pa naj bi imeli v nedeljo popoldne, 8. marca, na Avalos 250 pri Sv. Neži.

Ko je Hladnik omenil Laknerju kardinalov prihod v Argentino, je bil ta takoj navdušen za to, da se slavju pridruži tudi Slovenci. Vedel je za točen datum kardinalovega prihoda, ki je ponedeljek,

9. marca, do katerega je manjkalo samo pet dni. Kljub časovni stiski je hotel Hladnik sporočiti to novico rojakom tudi s pomočjo Duhovnega življenja.

V svoji knjigi je zapisal: „Še isti večer sem začel pripravljati gradivo. Nekaj pa mi ga je prinesel Peljhan, ki je bil pomočnik gospoda Kastelica v upravi in uredništvu. Vso noč je tekel pisalni stroj.

Millingo.

„Žal je razkol vedno možen, če se od Cerkve loči škof“, je dejal Bertone, ki je o Millingu izjavil: „To je zelo preprost človek plemenitega duha, mož molitve in ljubezni do bližnjega. Da bi pomagal obupanemu, je pripravljen storiti vse, in silovitost te ljubezni do bližnjega ga občasno zapelje, da prekorači cerkvena pravila.“ Po Bertoneju je bila Millingova poroka z Mario Sung načrtovana zato, da bi se ga Moonova sekta „popolnoma polastila“.

Pri „begu“ iz Moonove sekste sta mu pomagala dva italijanska prijatelja. Njegova prva pot ga je vodila v Castel Gandolfo k sv. očetu.

„Bil je zelo ljubezniv in mi ni

ničesar očital. S slovesnim glasom mi je dejal: 'V Kristusovem imenu te prosim, vrni se v katoliško Cerkev.'“ Po dvajsetminutnem srečanju s svetim očetom da se je počutil spet doma in v tistem trenutku je dojel vse svoje napake, tako nadškof.

Na koncu svoje knjige je nadškof Millingo zapisal: „Rešen sem bil na robu prepada.“ In še to, da je okusil molitev številnih ljudi, ki so Boga prosili za njegovo vrnitev v Cerkev. - Za Millingovo spreobrnjenje se je dvigala molitev k Bogu tudi v svetišču Kraljice miru na Kureščku in nekateri so v ta namen darovali tudi za sv. maše.

S. M. Maršič
v „Kraljici miru“

Moji popotni vtisi, moji pozdravi, načrti našega verskega življenja, novice in še in še.“

Cez dva dni je imel gradivo zbrano. Z njim je šel v tiskarno, prvič v življenju v svojstvu urednika, ker je „tiskarno prej komaj kdaj znotraj videl“. In še je zapisal: „Toda, kadar si v vodi, plavaj ali utoni. Pa sem se pognal in zaplaval.“

Pa mu pravi tiskar: „In denar? Tukaj je dolgá za dve številki.“ Hladnik je zmenjal sto dolarjev, ki mu jih je dal škof Rožman, in plačal dolg in še za eno številko več. V petek, 6. marca, je šla revija na pošto in tako je izšla številka 103 Duhovnega življenja, njegovo prvo uredniško delo. Hladnik je zapisal: „Prav zaposlenost z revijo me je tako prekrila z delom, da nisem imel nobene trenutka za domotožje. Drugi dan zvečer, ko sem bil šam, se mi je stisnilo srce, a le za hip. Že sem se zavedel, da za take stvari ni časa. Potem pa mi ni nikoli več prišla domotožna misel z morečo težo.“

Ljudje so zvedeli za njegovo navzočnost. Približal se mu je tudi Franc Kraševac, ki je pod imenom Dalibor pisal v Duhovno življenje. V nedeljo, 8. marca, je bilo že kakih 50 oseb pri večernicah. Tam so se domenili, da bo za naprej sveta maša na Avenidi del Campo v zavodu sester. „Ves srečen je bil Ciril Jekše iz Sela pri Črničah, ko je mogel po osmih mesecih spet zbrati pevski zbor in zapeti na tem srečanju, in da bo prihodnjo nedeljo zapel že na novem kraju, kjer bo odslej slovensko versko središče,“ je zapisal Hladnik.

Kako priti do Slovencev

K sprejemu kardinala Copella se je zbralo kakih 50 slovenskih rojakov. Z zastavami, katere so nabavili ob znamenitem evharističnem kongresu, so čakali na odkazanem mestu. S slovensko zastavo, s cerkveno ter argentinsko so vzbudili pozornost, da jih je nekaj med množico porazgubljenih Slovencev lahko opazilo.

Naslednjo nedeljo je bila navzoča pri sveti maši že stotina rojakov in s tem se je začela redna služba božja na Paternalu, na Avenida del Campo, večernice pa ob treh popoldne istotam. Obstajali sta dve društvi, na kateri je mogel računati: Prosveta in Tabor. Naslednjo nedeljo je imela Prosveta svojo prireditve. Ko je po končanih večernicah prišel g. Hladnik tja, je bil ravno odmor. Oči vseh so se obrnile vanj. Kar hitro

so ga obdali tisti, ki so ga že poznali. Pa se mu je približal tudi predsednik in ga povabil na oder, da se predstavi.

„Tu me imate kot pozdrav iz domovine. Kdo bo rekel: Spet en kramar več, da bo svojo robo prodajal. Saj to ni več v modi. Pa ni važno, kaj kdo poreče. Važno je to, da sem tukaj. In sem prišel, da vam povem, kar bi vam povedale vaše matere. Le spomnite se, kaj vam je mati dejala pri odhodu v Argentino! Prišel sem, da vam bom pomagal vzgajati vaše otroke, da vam bom budil ljubezen do domovine in vsako nedeljo vas bom pričakoval, da pridete k maši na Avenida del Campo ob desetih in k večernicam popoldne ob treh istotam. Obenem pa vas vabim, da si naročite „Duhovno življenje“, tisti, ki ga še nimate. Izhajalo bo vsak mesec za en peso letno.“

Ko je nehal govoriti, so prisotni pozdravili s ploskanjem te njegove besede. Že isti večer je nabral nekaj naročnikov in naročnine. Na vse strani je šla novica, da je sedaj že tu slovenski duhovnik in kje in kdaj bo služba božja. Pri Laknerju, Cirilu Jeksetu in Subanu pa je dobil oporo, da je lahko rekel, da je pri njih kot doma.

Med Prekmurci

Mestna četrt Paternal je bila menda nekoč vsa slovenska. Slovensko se je pelo, slovensko so kleli, po slovensko so pili, včasih se tudi stekli. Ko je prišel Hladnik, se je Paternal že precej razšel ter se preselil v Villa Devoto, v Saavedro in v San Martin. Le majhen del rojakov

je še živel v bližini. To so bili Primorci.

A bila je v Argentini še velika skupina iz drugega dela Slovenije, iz Prekmurja. Ti so pa prebivali večinoma na Avellanedi, kar je bilo predaleč, da bi mogli prihajati na Paternal. Zato jih je on poiskal in obiskal. Kmalu je dobil lepo število pripravljenih, da začne sv. mašo tudi zanje. 13. junija, tri mesece po prihodu v deželo, je bilo že vse nared. Tedaj so v zavetišču Cottolengo dodelovali kapelo, ki je bila prav za prvo slovensko mašo odprta. Sam Don Orione, ki je takrat bil na obisku v Argentini, je dal svoj blagoslov njihovemu začetku in jim povedal nekaj vzpodbudnih besed. Menili so se, v katerem delu mesta, kdaj in kolikokrat naj bi imeli mašo za naše rojake. Po nekaj poizkusih in ugotavljanju so se odločili za redno mašo dvakrat na mesec na Paternalu in dvakrat na Avellanedi, popoldne so imeli pa večernice.

Za rojake po Buenos Airesu

Slovenci so se razkropili po mestu in, če jih g. Hladnik ne bi poiskal, jih ne bi več videl. Tega se je dobro zavedal in zato je napravil načrt, kako priti do njih. Lakner je bil živ seznam tamkajšnjih Slovencev. Dal mu je naslove, katere si je uredil po okrajih, da je lahko poznal najkrajšo pot do njih. Ko je odkril in obiskal nekega rojaka, mu je potem ta povedal, kako priti k naslednjemu, najbližjemu.

Tako je našel v mestni četrti Saavedra 50 družin, v Villa Real več kot 100 družin, v okolici San Martina okrog Lour-

desa so bili pa vsi razpršeni. Ni bilo prijetno to delo od hiše do hiše. Večinoma so ga radi sprejemali, posebno tisti, s katerimi je dobil kako stično točko, če je npr. poznal njihove kraje ali znance, in podobno.

Kakor so bili eni hvaležni za njegov obisk in z veseljem čitali Duhovno življenje, tako so bili pa drugi tudi sovražni do njega. „Niti tukaj nas ne more far pustiti na miru,“ je slišal več kot enkrat. Zgodilo se je tudi, da jih kje „ni bilo doma“, čeprav jih je videl. Pa tudi psa so naščuvali nanj.

Tako je zvedel, da so se nekateri zelo prizadevali, da bi sploh preprečili prihod slovenskega duhovnika v Argentino. Le spretni iznajdljivosti patra Kazimira se je posrečilo, da je dobil zastoj vožnje, ko je potoval, kajti iz Beograda je bila že odrejena prepoved zanj.

G. Hladnik pa se ni utrudil, temveč je sprva prav vse dni, pozneje pa dva dni na teden, hodil na lov za Slovenci. Tako je tekom leta nabral 800 naročnikov za Duhovno življenje, ki se je tedaj tiskalo v 1200 izvodih.

Kaplan pri Sv. Antonu

Sprva je stanoval v Duhovskem domu na Floresu, maševal je pa na različnih krajih, tam, kamor so ga poslali. Tako je imel mašo tudi pri Sv. Antonu v Parque Patricios. Tu je imel ves veliki teden tudi velikonočne obrede na eni od dveh kaplanij. In res ga je sprejel župnik za kaplana, mu dal stanovanje v ulici Caseros 2790, dobil je lasten telefon in tudi stalno spovednico, kjer so ga mogli rojaki najti v času, ki je bil določen za to. Odkazal pa mu je župnik kot njegovo stalno delo skrb za porodnišnico Ramón Sardá, katero so vodile sestre Del Huerto. Vsak dan je posvetil nekaj časa obisku bolnišnice. Kmalu je bolnišnice začel učiti katekizem. Rade so ga poslušale. Poleg tega je v enem letu spravil v red vsaj 150 neurejenih zakonov! Nekega dne mu pravi sestra prednica: „Gospod, zakaj nam pa ne pridigate pri nedeljski maši?“ „Saj bi rad, če pa jezika ne znam dovolj!“ ji je odgovoril. Pa se sestra ni dala ugnati: „Kar tako povejte kot bolnicam katekizem!“ In je začel pridigati.

Če je prva dva meseca dobil za maše le toliko, da si je komaj plačal hrano in stanovanje, je bila kaplanska plača pri Sv. Antonu toliko boljša, da mu je vsak mesec nekaj ostalo in je mogel s tistim denarjem kriti primanjkljaj

V Jugoslovanski grobnici na Chacariti I. 1949, od leve: g. Janez Hladnik, škof Gregorij Rožman, njegov tajnik Julij Splašak in g. Anton Orehar.

pri Duhovnem življenju. Poleg te gospodarske ugodnosti pa je imel zdaj tudi lepo priložnost za vajo v kasteljanščini.

Slovenske šolske sestre

V Argentino so prišle leta 1931. Tu jih poznamo kot Hermanas Educacionistas Franciscanas. Naselile so se najprej v San Lorenu pri Rosariu in kasneje tudi v samem Rosariu. Nekaj redovnic je prišlo tudi v frančiškanski samostan v San Antonio de Padua, kjer so vzdrževale zastonijsko šolo, same pa živele skrajno revno življenje. V Argentino so prišle predvsem z misijonsko nalogo. Začele so z misijonskimi postojankami med Indijanci v Formozi in v Paragvajskem Chacu. Njihovo poslanstvo je splošno vzgojno in zato so zastavile delo na vseh treh stopnjah: to je na ljudskošolski, srednješolski in vseučiliški.

Ko je leta 1936 prišel v Argentino za jugoslovanskega poslanika dr. Izidor Cankar, so v Buenos Airesu takoj ustanovili slovensko osnovno šolo. Prostor zanjo je dalo društvo Tabor na Paternalu, v ulici Paz Soldán 4924. Tako so prišle slovenske sestre na Paternal. Leto pozneje so San Antonio de Padua sploh zapustile. Hladnik je prepričal njihovo provincialno prednico s. Avrelijo Plankar, da je nujno, da kupijo kaj lastnega in jim je pri tem dal tudi začetno pomoč. Tako sta bili kupljeni dve hiši na Paternalu. Ko so bile pozneje zasebne narodne šole odpravljene, so sestre spremenile slovensko privatno šolo v zavetišče za fantke.

G. Hladnik je imel od tedaj pri slovenskih sestrah tudi sedež uprave Duhovnega življenja, katero so mu vodile štiri sestre. Ta sestrska hiša je bila glavna oporna točka njegovega dela med rojaki in za to jim je bil zelo hvaležen. Sestre so bile vedno zanesljive sodelavke v vseh apostolskih podvigih za Slovence.

Stike pa je imel tudi s hrvaškimi redovnimi ustanovami, tako z „Opatičami“ na Dock Sudu, tj. zagrebškimi sestrami sv. Vincencija, pri katerih je bilo več Slovencev. Za njim so prišle tudi frančiškanke z otoka Brača in dominikanke iz Dubrovnika. Tam je bil nekaj časa tudi redni spovednik. Prve so se naselile v Caserosu in v Campo de Mayo, druge pa v Sarandiju.

Še ena pomoč iz domovine

G. Kastelic je uvidel, da bi bilo treba

V nedeljo, 10. novembra, se delegat dr. Jure Rode ni mogel udeležiti proslave ob 100-letnici rojstva mons. Janeza Hladnika v cerkvi Marije Pomagaj, ker je bil službeno zadržan. Zato je evharistično bogoslužje vodil salezijanec Dane Vrečar, somaševala sta pa prelat Jože Guštin, ki je imel slavnostno homilijo, in lazarist Janez Cerar iz Slovenske vasi. Za to priložnost je mons. dr. Rode napisal misli, ki jih je udeležencem na slovesnosti ob koncu maše prebral g. Cerar:

Predragi v Gospodu!

Lepo pozdravljeni vsi navzoči in vsi, ki ste poznali „gospoda Janeza“ - kot smo mu po domače in s spoštovanjem rekli. Posebej pozdravljeni vsi, ki ste z njim sodelovali in mu izkazovali ljubezen in razumevanje. Pozdravljeni vsi, ki se zaradi bolezni ali onemoglosti niso mogli udeležiti skupnega spomina 100-letnice njegovega rojstva. G. Hladnik, ki je sam hudo trpel v nogah dobršen del svojega življenja, jih zanesljivo razume in z njimi sočustvuje. Lepo pozdravljeni vsi, ki ste bili povezani z gospodom Janezom kot duhovnikom, ker je morda poročil vaše starše, ali vas krstil, vam delil druge zakramente, za vas maševal, za vas molil, delal in tudi trpel.

Bog naj bogato povrne vsem, ki ste sodelovali pri zamisli in izvedbi današnje spominske proslave, tako pri oblikovanju svete maše kot pri vseh pripravah za današnje spominsko srečanje. Naj nam monsijor Hladnik izprosi pri Bogu medsebojno razumevanje, sodelovanje, ljubezen in edinost.

Podoba gospoda Janeza, ki jo sedaj vidite pred seboj v cerkvi Marije Pomagaj, bo imela častno mesto v Slovenski hiši.

Dragi bratje in sestre, prosimo Boga za nove duhovnike, da bodo po zgledu gospoda Janeza Hladnika nesebično in velikodušno delali za Božjo čast in za zveličanje vseh ljudi, ki so jim zaupani.

Vse srčno pozdravljam.

Jure Rode, duhovnik

dobiti tudi kakega primorskega duhovnika za delo med primorskimi rojaki. Po daljšem prizadevanju je prepričal g. Davida Doktoriča, da bi bil on mož za to. Res je sprejel Kastelčevo povabilo in prijadral v Argentino 28. septembra 1936. Takoj so ga obdali številni prijatelji in znanci, vsi goriški rojaki. Prav tisto leto je praznoval svojo srebrno mašo. „Ko smo to ugotovili,“ pravi g. Hladnik, „smo takoj pohiteli, da ga primerno počastimo.“ Zbralo se je tedaj konec oktobra veliko Slovencev kot še nobenkrat dotlej na Avenidi del Campo k maši. Gospod Kastelic se je nekaj dni prej vrnil iz Evrope, tako da so bili vsi trije slovenski duhovniki navzoči.

Ko so si potem razmejili svoje delovno polje, je prevzel Doktorič skrb za Slovence in sploh Jugoslovane v Urugvaju. Konec januarja 1937 je začel s svojim delom v Montevideu. Skupna

zadeva vseh treh pa je bila revija Duhovno življenje, katerega je g. Doktorič nato podpiral ne le z dopisi in članki, temveč tudi s pridobivanjem naročnikov v Urugvaju. Decembra 1936 se je vršilo tudi prvo slovensko romanje na največjo argentinsko Marijino božjo pot v Luján. Ob tisti priložnosti je imel g. Doktorič slavnostno pridigo.

Hladnik je Doktoriča spoštoval kot pobožnega duhovnika in velikega narodnega delavca. Posebne zasluge si je nabral kot tajnik goriškega nadškofa dr. Sedeja. Zato so ga preganjali fašisti, oporo pa je dobil potem pri ljubljanskem škofu. Hladnik ga je imel za osebnega prijatelja, katerega je večkrat obiskal v Urugvaju. Imel ga je za plemenito dušo, saj je vse razdelil med potrebne, da nazadnje ni imel ničesar, niti za lasten pogreb. Umrli je 10. aprila 1961.

Drugič dalje

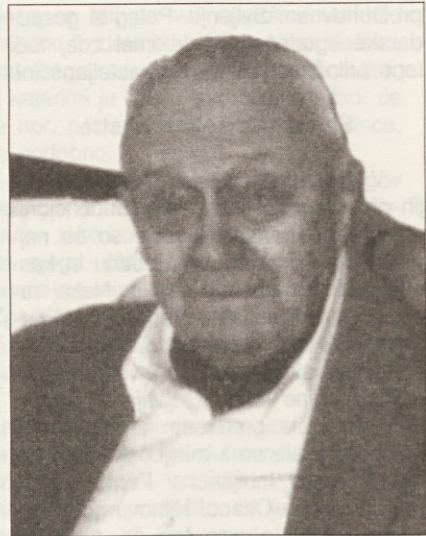

Gospodična Vida Čebtron
10. novembra 2002 na proslavi
100-letnice rojstva
mons. Janeza Hladnika v cerkvi
Marije Pomagaj v Buenos Airesu

Major Paul Barre

Iz pisma za božič 2002,
iz Kanade

„... M. je zadnje mesece skoro vsak dan obiskoval majorja Paul Barreja, starega 97 let, ki si je v kolku zlomil nogo in je bil operiran. Major Barre je bil odgovoren za civilne begunce v Vetrinju in je preprečil, da ni bilo vrnjenih kakih 6000 ljudi v smrt. Sedaj je sam in brez družine in mu hvaležni Slovenci stojijo ob strani. Je neverjetno čil za svoja leta, a še vedno vojak po srcu. Ko so ga po nesreči pripeljali v bolnico, je rekel zdravniku: 'Želim, da mi poveste, ali bom umrl ali ne. In kdaj

bom operiran: danes, čez eno uro, čez dve, jutri?' Vse bi moralo iti po vojaško. Sedaj je že spet v domu, zdrav, zadovoljen in pridno hodi...“

V Koledarju Svobodne Slovenije 1949 je zapisano, da so slovenski begunci izročili 15. junija 1945 majorju Barreju v Vetrinju spomenico, v kateri so mu opisali vse gorje vrnjenec v Jugoslaviji. O njem je kronist tudi zapisal:

„Vso pomoč nam pri začetnih težavah nudi Mr. Barre. Toda 18. junija 1945 se je od nas kar nenadoma poslovil...“ Mr. Barre, po rodu Kanadčan, je bil ljubezniv, izredno miren in dober človek, ki je bil tudi s srcem na strani slovenskih beguncev. Utrl jim je pri angleški vojaški vladi dobro ime in zaupanje. To je bilo za vse njihovo begunsko življenje pomembno. (Ur.)

V nedeljo, 10. novembra, je prebral predsednik ZS Tone Mizerit na proslavi 100-letnice rojstva mons. JANEZA HLADNIKA udeležencem v cerkvi Marije Pomagaj za konec besedilo pergamenta, ki naj spominja na hvaležnost slovenske skupnosti v Argentini do gospodične Vide Čebtron:

VIDA ČEBRON

Sprejmite iskreno zahvalo in priznanje za odločilne zasluge, ki jih imate pri uspešni intervenciji mons. Janeza Hladnika 20. novembra 1946, zaradi katere je dal predsednik argentinske države general Juan D. Perón dovoljenje za naselitev tisočev slovenskih protikomunističnih beguncev v Argentini.

Vaše posredništvo je omogočilo mons. Janezu Hladniku tako veliko gesto, da je zaradi nje postal legendaren med Slovenci.

V tej zavesti Vam pošiljamo rojaki, zbrani v Slovenski hiši na proslavi 100-letnice rojstva našega velikega dobrotnika, to priznanje, ki naj bo trajen dokaz naše hvaležnosti.

V imenu slovenske skupnosti v Argentini

Za Zedinjeno Slovenijo:
Tone Mizerit
Predsednik

Za Slov. dušno pastirstvo:
Mons. dr. Jure Rode
Delegat

Buenos Aires, 10. novembra 2002

Iz gornjega besedila je razvidno, da so bili prireditelji proslave prepričani, da bodo morali izročiti pergament gospodični Vidi privatno na njenem domu. Ker se je pa proti pričakovanju udeležila proslave, ji je predsednik ZS Tone Mizerit izročil dokument javno v cerkvi ob aplavzu vseh navzočih. Fotografijo tega zgodovinskega akta smo objavili v decembrski številki naše revije.

KRATKE NOVICE

RIM — Portugalski kardinal José Soraiva Martins, prefekt Kongregacije za zadeve svetnikov, je ne samo cenjen teolog, ampak tudi velik nogometni navdušenec, ki se je o tej svoji športni strasti razgovoril v intervjuju v reviji „30 Giorni“. (Mladika)

DRAGATUŠ — V župniji Dragatuš v Beli Krajini so v nedeljo, 7. julija, blagoslovili novo kapelo, posvečeno žrtvam komunistične revolucije. Kapela je stala že nekdanj in bo z obnovitvijo služila svojemu novemu namenu. (Ave Maria)

Spomin na pripovedovanje g. Vinkota Roglja

JANEZ ALBREHT

Vinko Rogelj, predvojni naseljenc, je bil doma z Gorenjske, iz vasi Tupaliče pri Preddvoru (* 20. 1. 1903 + 26. 11. 1992); v Argentini je živel v Villa Scasso, v predmestju Buenos Airesa. Bil je velik in postaven mož, velik tudi po srcu. Bil je desna roka pokojnega msgr. Janeza Hladnika. Večkrat se je pogovarjal z mojim očetom in mu povedal med drugim, koliko časa, truda in prosjačenja po državnih uradih je bilo potrebno za dovoljenje, da so se mogli vseliti v Argentino povojni slovenski begunci. Ni je bilo pisarne na ministerstvih argentinske vlade, ki je ne bi s tem namenom obiskala Hladnik in Rogelj. Končno sta prišla do samega predsednika vlade, generala Perona. Videla sta, da ni bil naklonjen njuni prošnji. Imel je namreč informacijo, da so dotični ljudje revolucionarji, gverilci. To informacijo mu je posredovala jugoslovanska ambasada. Nista odnehala. Hladnik je vztrajal in ga prosil za milost, da ugodí njuni prošnji. Perón mu je rekel, da bo poizvedel o njuni precedenci in jima dal datum za novo srečanje. Medtem je poizvedel vse

potrebno in ko so se ponovno srečali, je bil njegov obraz bolj prijazen. Povedal jima je, da je poizvedel o njunem dosedanjem življenju in delovanju, ki je bilo zanj sprejemljivo. Izdal je dovoljenje za vselitev 40 oseb, katere da bo vlada opazovala in posebej gledala, da med njimi ne bo nobenega rdečkarja ali levičarja.

Zagrozil jima je, da bosta oba ob glavo, če bo prišel kateri od njih (z gesto, z gibom roke je pokazal, kaj se jima bo zgodilo...). A nista se ustrašila in nista odnehala; ponovno sta zaprosila in končno dosegla prost vstop za vse begunce. Povedala sta mu še, da bodo med njimi tudi ostareli in otroci. Nič hudega, je rekel. Ko bodo zrasli, bodo šli delat, starejši pa jim bodo pomagali in jih vzgojili.

Vinko Rogelj je pomagal mnogim družinam novih naseljencev. Pomagal jim je graditi hiše, posojal denar za gradbeni material in ga celo pripeljal na gradbišče s svojim kamiončkom.

Bil je eden od predvojnih naseljencev, (katerih je bi bilo menda okoli 20.000), eden od maloštevilnih, katerih se moramo „novi“ posebej spominjati in jih za vselej ohraniti v hvaležnem spominu (op. uredništva).

KRATKE NOVICE

LJUBLJANA — Knez Aleksander Pavlov Karadjordjević je na Evropskem sodišču za človekove pravice v Strasbourgu vložil tožbo proti Sloveniji. Zahteva vrnitev zemljišča in dvorca na Brdu pri Kranju, ki sta bila nacionalizirana po 2. svetovni vojni. Aleksander Pavlov je sin kneza Pavla Karadjordjevića, ki je po atentatu na Aleksandra I. leta 1934 v Marseillu vladal do prevrata leta 1941. Vrnitev dvorca je od občine Kranj zahteval že leta 1992. (*Ave Maria*)

LJUBLJANA — Slovenija je dobila nov študentski dom, ki se imenuje po svetniškem kandidatu škofu Janezu Frančišku Gnidovcu. Ta je bil nekaj časa ravnatelj Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu, kjer ima novi dom svoj prostor. Njegov ravnatelj je p. Tone Svetelj. (*Ave Maria*)

MARIBOR — V domu starejših, imenovanem Sončni dom, so 27. junija blagoslovili kapelo, ki bo stanovalcem omogočala vsakodnevni obisk bogoslužja. Dom so odprli aprila letos. (*Ave Maria*)

Vinko Rogelj s svojima hčerkama maja 1992, šest mesecev pred smrtjo

Srečanje v Salzburgu

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

V začetku decembra 1946 sem preživljal begunstvo v družbi svojega očeta v taborišču Spittal ob Dravi. Zbolel sem na pljučih in se od decembra 1946 do avgusta 1947 zdravil v taboriščni bolnici. Ob dobri hrani in prijetni družbi bogoslovca Valerijana, sedaj aktivnega dušnega pastirja-frančiškana v Avstraliji, sem ozdravel. Mnogo so k temu prispevali številni sprehodi po okoliških gozdovih. Delovni urad me je poslal za hlapca v neko graščino, kmalu pa odkazal novo delovno mesto v Mallnitzu, majhnem gorskem kraju pod Visokimi Turami. Na vzpetini pod gozdom smo kopali temelje za počitniško hišo neke dunajske filmske igralko. Oktobrske tedne 1947 sem si nevajen krampa in lopate prisluzil krvave žulje. Prevažali smo skale in zemljo ter mešali malto. Še sreča, da smo imeli solidno hrano in dobrodušnega mojstra. Zaradi mraza so delo prekinili in zopet sem se znašel v spittalskem taborišču.

Ko sem bil 10. novembra 1947 pri zgodnji maši, mi prijatelj pove: „*Angleži so tu!*“ Resnično, taborišče je bilo obkoljeno od 'naših zaveznikov', britanske vojske. Hotel sem se zateči v katero bližnjih barak, a nikjer ni bilo več prostora. Vsi leseni stropi so se šibili pod težo mož in fantov, ki so iskali zavetje pod streho. Ni mi preostalo drugega, da sem tekkel v svojo zidano barako, kjer sva imela z očetom vsak svojo sobico. V svoji sem čakal in molil. Vsaka baraka je bila zastražena s šestimi možmi. Patrulje so hodile od sobe do sobe in legitimirale begunce. V mojo sobico niso prišli. Aretiranih je bilo 11 oseb, med njimi major Boh. Po zvočnikih so povedali, naj se ne vznemirjamo. Želijo samo nekaj oseb „izprašati“.

Že isti večer pa je britanska policija aretirala še dve osebi. Čez nekaj dni so po nalogu iz Celovca prebrali seznam 56 oseb, ki so obtožene protijugoslovanske propagande in se morajo iz Spittala izseliti v taborišče pri Beljaku. Seznam je bil sestavljen iz samih znanih imen: ravn. Marko Bajuk, prof. Mihelčič, Pernišek, msgr.

Matija Škrbec, dr. Vračko, dr. Žebot, Kermavner, Pleško, itd.

Ker v taborišču ni bilo več varno, sem s prijatelji prenočeval zunaj taborišča v številnih senikih. Nekaj časa smo spali v družbi miši in drugih živalic, ki so nam delale družbo. Ta poznojesenska idila je trajala le nekaj tednov. Nek novembrski večer smo se znašli pred krutim dejstvom: prav vsi seniki so bili zabiti z deskami in oviti z bodečo žico.

Nebo se nas je usmilo in nam poslalo rešitelja, ki nas je povabil na nočno potovanje. Kupil nam je vozovnice za brzovlak, ki nas je popeljal čez Celovec, Gradec in druga mesta, iz britanske cone v ameriško. Bilo nas je približno petnajst, večinoma izobraženci in častniki. Brzovlak na meji ni ustavljal; orožniki so nas aretirali in v mestu Bischofshofen izročili ameriški policiji, ki nas je za tri dni poslala v prehodno taborišče. Že 26. novembra 1947 smo dobili zaposlitev pri podjetju, ki je čistilo gorsko železniško progo in tunel v tem manjšem alpskem mestu. Kidali smo sneg na progi, jo čistili in kopali zamrznjen šoder. Včasih smo ves dan nalagali 'švelerje'. Delali smo tudi v gorskem tunelu. Zgodilo se je, da je privozil težak tovorni vlak z dvema lokomotivama. Legli smo na tla, pošteno kihali, ker nas je dušil gost,

črn dim. Ven smo prišli črni kot dimnikarji. Še sreča, da so v naši stanovanjski, izredno vlažni baraki, kopalnice dobro delovale. Tudi hrana je bila dobra. Med seboj smo se dobro ujemali in tudi pri delu nas niso priganjali. Za božične praznike smo imeli nekaj dni dopusta. Izkoristil sem priložnost in se na Štefanovo odpeljal v glavno mesto pokrajine, Salzburg.

Salzburg

Salzburg je po mnenju mnogih eno najlepših mest na svetu. Nastalo je v dobi Rimljanov vzdolž reke. Obkroženo je od vseh strani z gorami. Pokristjanjeno je bilo že v 5. stoletju. Ima svoje katacombe in mučence. Sv. Rupert je pozneje zgradil benediktinsko opatijo sv. Petra. Kmalu je poklical svojo nečakinjo sv. Erentrudo in še zanjo zgradil opatijo benediktink Nonnber na hribu nad sv. Petrom. Okoli obeh častljivih krajev je začelo rasti prelepo mesto Salzburg z romanskimi in gotskimi cerkvami, renesančnimi palačami, parki, vse v lepem skladju. Tu so se zbirali velikani glasbenega sveta. Tu je hiša *Čarobne piščali*, v tem mestu se je rodil Mozart.

Mesto me je očaralo in navdušen sem bil nad vsemi lepotami. Ko sem naslednji dan že kupil vozno karto za vrnitev, sem se srečal s svojim dobrim prijateljem Mirkom Krekom, ki je tu študiral. Prodal sem vozovnico in v njegovem stanovanju sva obujala spomine. Nekam zagonetno se je smehljajal, ko me je povabil na sprehod po mestu in na grič Nonnberg, kjer že od 8. stoletja, v višini okoli sto metrov nad mestom, stoji samostan benediktink. Stavba je že pri temeljih obdana s trimetrskim obzidjem.

Obokani stropi na stebrih, okna z barvnimi stekli in opečnata tla, dajejo samostanu poseben čar. V prijetni čakalnici me je čakalo izjemno presenečenje. Po nekaj minutah čakanja so se vrata odprla in z razprostrtimi rokami naju je objel in pozdravil sam ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman.

Ob prigrizku nama je povedal svojo begunsko zgodbo. Takoj po svojem prihodu na Koroško je bil nastanjen v prostorih celovške škofije. Isto usodo sta z njim delila bolehni sarajevski nadškof Šarić in njegov tajnik. Lepo

so skrbeli zanje. Vendar, stalno so bili v nevarnosti, da jih izroče komunistom. Ta nevarnost je oktobra 1947 dosegla svoj višek. A prijatelji niso držali križem rok. Na god sv. Martina, 11. novembra, pred škofijo ni bilo običajne angleške straže. Ko se je že mračilo, se je pred poslopjem ustavil velik avto, ki sta ga vozila dva uniformirana ameriška vojaka: katoliški vojaški kurat in njegov sluga, frančiškanski brat, po poreklu iz Bavarske. Že pripravljeni so vsi trije begunci zasedli voz, ki jih je hitro odpeljal proti nizkim Turam v smeri ameriške cone. Na vrhu prehoda, Katschbergu, že nekaj metrov pred mejo, pa je nastala zadrega. Vladika nama je smeje pripovedoval, kako so na hudi strmini izstopili in potiskali avto po spolzki in ledeni cesti. Goreče so molili in končno dosegli ameriško stran.

Pobuda za rešilno akcijo je prišla iz Vatikana, ki se je zavzel za begunce. Pri zasedbenih oblasteh v Salzburgu je dobil dovoljenje Rožmanov dobri znanec, nadškof Rohrer, ki je osebno pripeljal g. škofa na Nonnberg.

Po tem obisku mi je prijatelj Mirko Krek obljubil po svojih zvezah preskrbeti službo v Salzburgu. Res sem kmalu nastopil preizkusno dobo pri škofijski Karitas, ki je imela na robu mesta zavetje za osebe, ki niso imele prenočišča. To je bila velika baraka z

10 spalnicami. S kolodvora so pomočniki Kolodvorskega misijona vodili manjše skupine, ki so bile potrebne prenočišča in večerje. Dopoldne sem pospravljaval spalnice, popoldne sem imel prosto, zvečer pa je bilo potrebno pripraviti večerjo. Služba je bila zelo odgovorna. Delovni urad me dolgo časa ni hotel potrditi. Pozneje sem postal nočni oskrbnik, ki je skrbel za vpis, red, večerjo in zajtrk. Podnevi sem bil prost in prav rad sem se odzval želji prijatelja in visokega begunca ter pogosto zahajal na Nonnberg.

Duhovna veličina škofa Rožmana

V samostanu na Nonnbergu precej časa niso vedeli, da imajo pod streho škofa. Vsi njegovi nastopi, zlasti izredno lepe pridige so morda dale slutiti močno osebnost. Njegova prisotnost je bila za samostansko družino velik blagoslov.

Poznal sem svojega škofa že od birme, potem sem ga videval na shodih delavske organizacije, na mladčevskih zborovanjih in pri intervenciji za brata, ki so ga Italijani odpeljali v taborišče Gonars. A to so bila le bežna srečanja. Občudoval sem njegove sijajne pridige v stolnici in na pogrebih naših mučencev, ki so se uprli komunizmu. Nikdar pa nisem pričakoval, da mi bo Bog naklonil milost za mnoga in daljša osebna srečanja.

Že ta prvi obisk je predstavljal edinstveno in nepozabno doživetje.

Z velikim veseljem sem obiskoval našega škofa, ki je bil v samostanu Nonnberg zelo osamljen. Ob obiskih niti enkrat nisem naletel na kakega drugega obiskovalca. Kadar sem najavil svoj prihod, so ga vedno poklicali iz kapele. Priznam, da sem se počutil izredno majhnega v družbi našega vladike. Njegova skromnost in ljubeznivost pa je mojo zadrego premostila.

Njegova globoka pobožnost je dala njegovi osebnosti poseben žar. Teško si predstavljamo, kako ga je bolela usoda njegovih zvestih škofljanov, ki so bili ubiti, trpeli po zaporih in doživljali preganjanje. O tem sva na srečanjih mnogo govorila. Njegova izredna duhovna veličina je bila, da svojega trpljenja ni razkazoval, temveč je druge tolažil in bodril. Bil je sijajen in duhovit družabnik, z mnogimi življenjskimi izkušnjami. Skozi prijetno, mehko koroško govorico in blago obličje, sem slutil veliko težo njegovega trpljenja. Tega pa ni hotel kazati in je v pogovorih pripovedoval tudi vesele anekdote.

Več kot pol stoletja je minulo od takrat, ko sem mnoge ure v čakalnici samostana vsrkaval prijeten vonj po starini, rastlinah, lesu in kadilu. Moja zaposlitev pri Karitas je bila polna doživetij. Škof se je zelo zanimal za te zadeve. Vsak teden sem ob vsakem vremenu delal po krasni deželi izlete. Ker je bil velik ljubitelj gora, je z veseljem prisluhnil pripovedovanju o teh podvigih. Pogosto sem bil deležen odličnih prigrizkov, ki so bili verjetno njegova malica, a jo je meni ljubeznivo odstopil.

Bil sem mlad in izpostavljen vsem mikom in skušnjavam tega sveta. Moja srečanja z vladiko so mi bila v veliko oporo in blagoslov. Nikdar nisem slišal obrabljenih, suhoparnih rečenic. Bile so besede dobrega očeta in prijatelja. Moja srečanja s škofom so bila zame velike, edinstvene duhovne vaje.

Bivanje visokega gosta na Nonnbergu se je bližalo koncu. V prvih dneh marca 1948 sem se od njega poslovil in prejel njegov blagoslov. Škof je odpotoval preko Švice v Združene države Amerike.

Za milost svojih srečanj s škofom Rožmanom dolgujem Bogu veliko zahvalo. Upravičeno imam ta doživetja za ena najlepših v mojem življenju.

Vsak večer so prihajale številne osebe, ki so potrebovale prenočišča in obroke hrane. Avtor teh spominov jih je ob sprejemu vpisal v posebno knjigo in jo dnevno predložil oblastem (policiji).

V PRIMEŽU REVOLUCIJE

(4)

IVAN LAVRIH

VAŠKE STRAŽE

Dobrepoljci so se dobro zavedali, da bodo po končani ofenzivi Italijani odšli in da bodo spet izpostavljeni ropanju in moriji partizanov, zato je spet odšla delegacija h generalu Orlandu s prošnjo, naj vendarle dovoli ustanoviti večjo domačo obrambo, vaške straže. Ta želja se je še povečala, ker je bil ravno isti dan pogreb žrtev, ki so jih komunisti ustrelili 9. junija v Logu. Pogreb je bil v nedeljo, 30. avgusta. Takoj po pogrebu je bilo veliko zborovanje na dvorišču med obema šolama. Tam sem imel govor in sem skušal fante navdušiti k samobrambi proti komunističnemu divjaštvu. Govoril je tudi general Orlando. Že naslednji dan so dali Italijani orožje 150 fantom, čeprav jih je bilo za obrambo svojih domov, družin in vasi pripravljeno prijeti za orožje nad 250.

Komandant nove vaške straže je postal Franc Dren iz Ponikev, bivši žandarmerijski narednik. Fantje so bili razdeljeni v tri čete. Prvi je poveljeval Janez Mustar iz Kompelj in je štela 56 mož. Doma so bili iz Kompelj, Podgore, Podtabora, Četeža in Tisovca. Druga četa je štela 41 mož z Vidma, Ponikev, Podpeči in Bruhanje vasi. Poveljeval ji je Roman Zabukovec iz Podpeči. Komandant tretje čete je bil Ludvik Hren iz Podgorice, njegovi fantje pa so bili iz Podgorice, Zagorice, Male vasi, Zdenške vasi in Ceste. Fantje so takoj začeli z obhodi po dolini in okoliških gozdovih in partizani so takoj izginili. Struška dolina je lažje zadihala.

4. septembra so prišli v Dobropolje tudi fantje iz Strug s prošnjo, da hočejo braniti svoje vasi pred partizani. Italijani so 30. avgusta pobrali 30 mož in fantov v Strugah, ki so bili po izjavah Italijanov komunistični sodelavci. Kljub temu da sta tamkajšnji župnik Janko Oražem in trgovec Anton Nose ponovno posredovala zanje, so Italijani ustrelili 7 fantov, kot sem že omenil, druge pa so odpeljali v internacijo.

Ostala Suha krajina tja do Žužemberka pa je bila tedaj brez vaških straž.

Po odhodu Italijanov so partizani, nad 1000 po številu, spet zasedli Suho krajino, spet so začeli z ropanjem, pobijanjem in požiganjem. Imeli so namen „osvoboditi“ tudi dobrepoljsko dolino, toda vaške straže so se 18. septembra 1942 uspele pred napadom Tomšičeve brigade v Kompoljah ubraniti. To je bil prvi ognjeni krst za naše fante. Ubita sta bila dva civilista, oče in njegov mladoletni sin, ki so ju partizani ustrelili iz zasede.

NAŠI FANTJE

15. septembra 1942 je postal komandant vseh dobrepoljskih čet Anton Perne, doma s Povelj pri Kranju. Bil je študent prava in zelo globoko povezan z Ehrlichovimi stražarji. Poznal sem ga in ga prosil, naj pride v Dobropolje, da bi vodil naše fante. Prišel je in postal komandant vseh vaških straž. Zasedoval je ofenzivno taktiko partizanov, toda Italijani so mu to preprečevali. Zaradi tega Perne Italijanov ni maral. Pod njegovim vodstvom je bila dobrepoljska dolina povsem varna. Svojo komando je

imel v Kompoljah v šoli. Njemu pridružen je bil tudi mladi italijanski tenente s svojim kuharjem, ki je bil primorski Slovenec in je še kar dobro govoril slovensko. Bil je tudi tolmač. Perneteta je jezilo samo to, da ni smel na svojo roko za partizani. Tenente je namreč dobil iz Ljubljane ukaz, da vaški stražarji ne smejo za partizani ali jih napadati. O tem ukazu nam je povedal tenentejev kuhar. Perne je namreč dobro vedel, da imajo partizani stalen prehod iz mokrškega območja v Suho krajino med Čušperkoma in Dobropoljem. Še več, ta prehod so Italijani sami varovali in celo dajali partizanom hrano in strelivo iz svojih bunkerjev ob železniški progi. Perne je pri Italijanih protestiral, vendar ni nič pomagalo. Pri vsem tem je igral čudno izdajalsko vlogo neki Pavle Cvetko, ki je bil poslan iz Ljubljane; verjetno ga je infiltrirala komunistična partija. On je Italijanom ovadil Perneteta, da je proti njim. Tudi to nam je povedal tenentejev kuhar. Zato so prišli fašisti in Perneteta razrešili poveljstva ter ga poslali nazaj v Ljubljano. Perneteta bi lahko poslali tudi v internacijo, vendar so vedeli, kako je priljubljen pri svojih fantih in raje niso preveč drezali v osir.

Pernetovo mesto je prevzel Stanislav Golob, ki ga je iz Ljubljane poslala Slovenska legija, vendar ga fantje niso sprejeli, saj ni znal postopati in „komandirati“ z njimi. Pri Italijanih so zato zahtevali, da se Perne vrne, kar so potem dovolili in tako je ostal Perne na čelu

Kaplan Ivan Lavrih s prvoobhajanci tik pred začetkom okupacije in revolucije. Poleg njega sedi učiteljica Branka Ambrožič, sestra narodnega heroja Lada Ambrožiča Novljana.

dobrepoljska vaške straže do kapitulacije Italije 8. septembra 1943. Perneta so partizani ubili skupaj z desetimi drugimi turjaškimi poveljniki 20. septembra 1943 pri železniški postaji v Velikih Laščah. Pokopan je na ljubljanskih Žalah, za grobom svojega učitelja dr. Lamberta Ehrlicha.

Dobrepoljska vaška straža je štela skoraj 250 mož. Poleg Vidma so bili vaški stražarji v Kopoljah, Strugah, Žvirčah, Tisovcu, Račni, Zdenki vasi, Korinju, Hočevju in Ambrusu. Vse te postojanke so bile defenzivnega značaja, niso se smele družiti v večje enote ali napadati partizanov. Tudi italijansko simpatiziranje s partizani je bilo vidno v mnogih primerih. Italijani so zasledovali predvsem en cilj, kako obvarovati svojo kožo, saj so dobro vedeli, da kot okupatorji niso priljubljeni.

Z ustanovitvijo vaških straž je v dobrepoljsko dolino spet prišel mir, pred tem pa smo več mesecev preživeli v pravem peklu: med partizanskimi akcijami in brezumnim italijanskim povračilnim obstreljevanjem vse povprek. Oboji so bili kruti in neusmiljeni. Vsa dolina je bila izropana, vasi bombardirane in požgane, ubitih je bilo veliko povsem nedolžnih ljudi. Partizanski pesnik Bor je kar dobro opisal komunistični raj: „Naš bog so rop, požig, umor.“

Kapitulacija Italije 8. septembra 1943 je prinesla vaškim stražam novo gorje. Italijanska vojska je razpadla in izročila orožje partizanom. Poleg tega so Italijani pomagali partizanom uničevati vaške straže. Dva sovražnika sta naenkrat stopila skupaj, ko je šlo za uničevanje slovenskega naroda.

Turjak in Grčarice bodo ostale večna priča tega sodelovanja. Brez italijansko pomoči Turjak in Grčarice ne bi padle pred tistimi, ki so jih s svojo morilsko ideologijo obkolili in napadli. Vsi dobrepoljski vaški stražarji so se umaknili za stene turjaškega gradu.

Zadnji, smrtni udarec so komunisti zadali protirevoluciji iz dobrepoljske doline po končani vojni. Na spomeniku, ki so ga Dobrepoljci postavili 18. junija 1993 pred svojo cerkvijo, je napisanih 286 imen žrtev komunistične revolucije, cvet Dobrepolja in up prihodnosti. Pogrebno mašo je opravil nadškof Alojzij Šuštar ob somaštevaju številnih duhovnikov. Blagoslovitvi plošč je sledil kulturni program. V spodnjem delu doline, v Strugah, so plošče z 113 imeni žrtev komunistične revolucije postavili 18.

France Kadunc iz Zdenke vasi se je že maja 1942 pridružil Štajerskemu bataljonu. Januarja 1943 je organiziral vaško stražo v Žvirčah in bil njen poveljnik. Bil je med vodilnimi na Turjaku. Ko so partizani po vdaji vdrli v turjaški grad, je Kadunc s skupino branilcev naredil izpad. Napadalec rafal ga je pokosil preko trebuha. Teško je bil ranjen, vendar živ. Bil je med 28 ranjenci, ki so jih 20. septembra 1943 partizani ustrelili in jih pometali čez visoko škarpno. Kasneje so ga iz turjaškega pokopališča prekopali na dobrepoljsko.

aprila 1993. Skupaj torej 399 imen! Kdo bi mogel popisati gorje, bolečine, solze, obup, ki se skrivajo za temi imeni in hkrati popisati prekletstvo komunizma in „NOB“ za slovenski narod?

TURJAK

Ko danes gledam nazaj na turjaško tragedijo, mi najprej stopi pred oči kriza vojaške avtoritete, nato pa še različna politična gledanja pri posvetu v gradu v nedeljo, 12. septembra 1943, popoldne. Tako rekoč nenadno so prišle v grad vaške straže iz vzhodne in južne okolice Ljubljane, od juga pa so prihajale vaške straže iz dobrepoljske doline in Suhe krajine. Načelno so vse te VS priznavale avtoriteto generalštabnega polkovnika Peterlina, ki pa je bil seveda v Ljubljani. Med enotami VS so bile vidne razlike v političnih gledanjih na slovenske probleme. Poleg vaških straž je obstajala še manjša skupina, kakih 60-70 mož, četnikov, pod poveljstvom aktivnih oficirjev (Fajdiga, Debeljak). S to

četniško skupino je prišel tudi aktivni podpolkovnik Dežman ter še vaška straža iz Ribnice.

Po jugoslovanskem vojaškem zakonu bi moral poveljstvo prevzeti najstarejši: to je podpolkovnik Dežman, toda ker so bili vaški stražarji sami prostovoljci, zanje nenadna sprememba na vrhu ni bila sprejemljiva. Poleg tega je bil podpolkovnik Dežman v tistih dneh precej brez živcev. Zato je tudi četniška skupina ostala pri svojem poveljniku. Res pa je Dežman skušal prepričati navzoče, da mora čim več stražarjev čimprej oditi ven na teren.

V času posveta na gradu Turjaku pa je bil stotnik Cerkvenik z vaškimi stražami iz ljubljanske okolice na Zapotoku. Drugo zelo pomembno dejstvo, ki ga lahko povežemo s padcem Turjaka, pa je tole: Italija je kapitulirala 8. septembra 1943. Tedanji italijanski maršal Badoglio je dal povelje vsem italijanskim divizijam, da se v primeru razpada Italije vse italijanske enote predajo partizanom in jim tudi izročijo orožje in municijo. Italijanski vojaki se lahko pridružijo partizanom, če se pa nočejo, jim bodo partizani priskrbeli varno pot v Italijo.

Na drugi strani je tudi Kidrič dal povelje vsem partizanskim enotam, da morajo biti z Italijani čim bolj prijazni in jim iti na roko v vseh primerih. Dejanjsko to ni bilo nič novega, saj je bilo sodelovanje med partizani in Italijani znano prav povsod. Namen obeh je bil samo eden: uničiti slovenski narod.

Tretje pomembno dejstvo pa je naslednje. Slovensko protikomunistično vodstvo je bilo popolnoma pod vtisom propagande, da se bodo zavezniške sile izkrcale kje na jadranski obali, najverjetneje blizu Istre. Kot sedaj vidim iz nekaterih angleških arhivov, je bila to res Churchillova ideja. Toda komunistične sile so pregovorile ameriške politike, da so se kar lepo predali „dobremu stricu Jožefu“ (Stalinu), naj on po svoje uredi Balkan.

Ob upoštevanju vseh teh okoliščin je podpolkovnik Peterlin, poveljnik slovenskih protikomunističnih borcev, izdal povelje, da se vse vaške straže priključijo jugoslovanski vojski, odidejo v gozdove, razorožijo Italijane in tako kot slovenska narodna vojska pričakajo prihod zaveznikov. Zberejo naj se v bližini Turjaka, se tam organizirajo v pravo vojsko kot del jugoslovanske vojske. Ta načrt naj bi bil izročen vsem poveljnikom vaških straž, toda na žalost so le zelo redki dobili ta navodila, zato je bila zmešnjava na Turjaku še toliko večja.

To ozadje nam vsaj malo pojasni-

Prof. Janez Grum 90-letnik

Predvojni in medvojni ljubljanski profesor klasičnih jezikov Janez Grum, ki je po izselitvi v Milwaukee (ZDA) delal v tovarni, že dolga leta jeseni točno kot „narobe lastovka“ obiskuje staro domovino. Do sestopa komunistov z oblasti se je — vedno zavzet za slovenstvo, krščanstvo in kulturo — zadrževal v Trstu, Gorici in na Koroškem, vmes skočil še k znancem v Rim, München in drugam, po demokratizaciji pa ima seveda osrednjo postojanko v Ljubljani. Vsako leto pa se želi udeležiti vsaj enega „ponedeljkovega večera“ v Društvu slovenskih izobražencev v Trstu in pokramljati z znanci. Ravno tako letos, ko je na slovenskih tleh 19. oktobra tudi obhajal svoj 90. rojstni dan.

Prof. Grum se je rodil v Spodnjem Kašlju pri Ljubljani. Vzgajal se je med mladci. Diplomiral je v Ljubljani leta 1938, ponovno pa doštudiral tudi na Wisconsin University leta 1965. Z ženo ima tri sinove — zdravnike. Med vojno je bil zelo dejaven v Slovenski legiji in po njenih navodilih kot častnik pri vaških stražah, domobrancih in slovenskih četnikih. Ravno vojni in revoluciji v Sloveniji

je posvetil vrsto dragocenih raziskav, razprav in člankov.

(Po Mladiki)

Prof. Gruma poznajo mnogi od nas še iz taborišč v Avstriji. V imenu vseh teh in v imenu naše revije, kate dolgoletni naročnik je, mu čestitamo in izrekamo naboljše želje k visokemu jubileju. *Uredništvo Duhovnega življenja*

razmere v gradu Turjaku, pa tudi v Grčaricah.

V soboto, 11. septembra, sem bil v Dobropolju in sem se pripravljati za nedeljo kot ponavadi. Pa ni šlo. Gledal sem skozi okno kaplanije in videl, kako se kolona za kolono vaških stražarjev pomika skozi vas. Nekateri so imeli tudi vozove s hrano in strelivom. Tudi več civilistov je bilo med njimi. Vsa Suha krajina tja dol do Žužemberka je šla skozi Videm-Dobropolje. In vse proti Turjaku.

Odpravil sem deseto mašo, šel k župniku Mrkunu in mu povedal, da grem popoldne malo pogledat na Turjak in zvečer, ko se vrnem, mu bom vse poročal. Vzel sem svoje kolo in odšel. Niti najmanjše stvari nisem vzel s seboj. Na poti sem prehiteval kolono za kolono. Fantje so bili zaskrbljeni. Zapustili so svoje vasi in svoje družine. Kdo bo zdaj branil njihove domove? Pozno proti večeru je prišla v grad tudi dobropoljska vaška straža pod poveljstvom Toneta Perneta.

Na Turjak sem prišel okoli dveh

popoldne. Ravno tedaj se je začelo zborovanje oziroma posvet vodilnih mož. Pri tem posvetu so bili navzoči zastopniki vseh vojaških in političnih struj in vsak je imel svoja „navodila“. Nič čudnega, če je bil posvet nekajkrat zelo oster in glasen. Ko sem vse to gledal in poslušal, me je prešinila misel: nič do brega se ne obeta.

Prvo je bilo seveda vprašanje: Kdo bo poveljnik? Peterlin, ki je v Ljubljani in noče oditi na teren, Cerkvjenik, Debeljak, Novak, Dežman. Kdo? Kazalo je, da je večina vaških straž za Cerkvjenika.

Druga pomembna stvar je bila: Kakšna so navodila političnega in vojaškega vodstva v Ljubljani? Na vsak način je treba dobiti zvezo z njimi. Sklep je bil, naj se France Casar in dr. Ludvik Arko odpeljeta z motorjem v Ljubljano in prineseta nazaj navodila. Prišli so samo do Škofljice. Tam so jih komunisti-terenci ustavili in Casarja takoj ustrelili. Dr. Arka in oba voznika (Viktor Habič in Marjan Končan) pa so ustrelili pri Novem mestu. Tako je bila vsaka

KRATKE NOVICE

NEW YORK — Združeni narodi so 18. julija pozvali mednarodno skupnost za pomoč lačnim v Afriki. Lakoto trpi več kot 13 milijonov ljudi v Podсахarski Afriki. ZN pa bi za prvo pomoč nujno potrebovali vsaj 611 milijonov dolarjev. Najhuje je v Lesotu, Malaviju, Mozambiku, Svaziju, Zambiji in Zimbabveju, kjer že od leta 1992 ne pomnijo tako hude suše kot letos. Poleg suše in lakote položaj v teh državah poslabšujejo še gospodarske težave in včasih „vprašljive vladne odločitve“, je pojasnil namestnik generalnega sekretarja Kenzo Ošima. *(Ave Maria)*

SPITAL — Mešani komorni zbor Ljubljanski madrigalisti je na mednarodnem tekmovanju v avstrijskem Spitalu v kategoriji ljudske pesmi zasedel prvo mesto. Na tekmovanju je nastopilo 11 zborov iz Češke, Nemčije, Madžarske, Italije, Litve, Latvije, Poljske, Švedske, Kitajske, Avstrije in Slovenije. *(Ave Maria)*

VATIKAN — Papeška švicarska garda je dobila prvič v večstoletni zgodovini temnopoltega vojaka. 22-letni Dhani Bachmann je bil star pet let, ko so ga v Indiji posvojili švicarski državljani iz Luzerna. Švicarska garda je bila ustanovljena leta 1506. Njeni pripadniki so lahko samo katoliški Švicarji. *(Ave Maria)*

zveza z Ljubljano pretrgana, Turjak je bil prepuščen svoji usodi.

Sklenjeno je bilo tudi, naj enote vaških straž takoj zasedejo položaje pri Sv. Ahacu, dol do Rašice in Velikih Lašč, da tako zadrže partizanski pritisk proti Turjaku in Ljubljani.

V ponedeljek, 13. septembra, se je začela borba za življenje in smrt. Vaški stražarji so imeli odlične uspehe okoli Rašice in so popolnoma razbili partizansko brigado. Zajeli so celo dva italijanska tanka in nekaj partizanov. Na večer so se borci vrnili v grad, kar je bila gotovo velika taktična napaka.

Od Cerkvjenika, ki je imel svoj glavni stan na Zapotoku, so ponovno prihajale nujne zahteve, da se mora grad izprazniti in da morajo vsi borci oditi proti Polhograjskim dolomitom.

Turjaški oficirji tega nasveta niso sprejeli, odločeni so bili, da branijo Turjak, s tem zadržujejo partizane in rešijo Ljubljano - in tudi to, da postane Turjak slovenski Alcazar.

Drugič dalje

75-letnica ge. Marjane Skvarča, por. Urbančič

Na praznik Marijinega rojstva, 8. septembra 1927, si se rodila v Št. Joštu na Notranjskem kot sedmi od dvanajstih otrok v družini Marije Malavašič in Janeza Skvarča. Rastla si obdana od ljubezni svojega očeta in dobre mamice, kakor jo še danes rada imenuješ. Na svoje starše imaš najlepše spomine. Enako rada se spominjaš prijetnega družinskega vzdušja, prepletenega s pesmijo in igranjem na harmoniko svojih staršev.

A življenje ni praznik. Tudi ti si to kmalu spoznala in začela doživljati bolečo stran življenja. V družini je bila pogosto prisotna bolezen, čemur se je pridružila še komunistična revolucija, ki je zahtevala od družine veliko žrtev: zgubila si štiri mlade brate. V najlepših mladih letih si začela hoditi po trnjevi poti taboriščnega življenja. Končno si v tej deželi, svoji novi domovini, začela novo življenje. S trpljenjem in preizkušnjami te je Bog gradil v močno osebnost, oklenila si se Njega in Ga nisi več zapustila.

Kmalu po prihodu v ta novi svet si z Bogom Urbančičem ustanovila družino. Kljub skromnim okoliščinam je ta hitro naraščala, tako da je sedaj ena od najštevilnejših v naši skupnosti. Vseh 11 otrok sta z atom sprejela kot

velik božji dar. Vzgajala sta nas z ljubeznijo, požrvovalnostjo in dobroto. Tudi v našem ognjišču, ko v nobenem, ni manjkalo trpljenja in preizkušenj. Pogumno in vdana v božjo voljo sta jih sprejemala in premagovala. Oba je še posebno prizadela bolezen Gregorčka, a vaju tudi najbolj utrdila v zaupanju do Boga.

Priče smo vsi otroci, koliko si vedno delala, a največja skrb pa ti je bila zdrava duhovna rast tvojih otrok. V Bogu si našla vedno dovolj moči za premagovanje vseh težav in bridkosti. Sredi vsega pa ohranjaš blag, nasmejan obraz, izraz mirne in čiste duše, ki v vsem odkriva božjo voljo in jo zvesto izpolnjuje. Ljudje te pogosto vprašajo, kako moreš biti vedno tako mladostna, vesela in polna optimizma. Zmeraj pogumna in potrpežljiva, se zdi, da ne poznaš malodušja in naveličanosti. Sprašujemo se, kje dobivaš moči za toliko neprespanih noči.

Odgovor nas vedno pripelje do Boga, v katerem črpaš vso moč, tolažbo in smisel svojemu življenju.

V nedeljo, 15. septembra, smo s sv. mašo začeli proslavljati tvojo 75-letnico. Tako si ti sama želela. Naš družinski prijatelj p. Lojze Kukovica jo je daroval v prisotnosti 75 članov velike

KRATKE NOVICE

LJUBLJANA — Po podatkih statističnega urada je leta 1999 12 odstotkov slovenskih gospodinjstev živelo v revščini. Stopnja revščine se je v primerjavi z letom prej povečala za slabega pol odstotka. Še posebej je visoka pri gospodinjstvih, katerih glavni vir so pokojnine oziroma drugi socialni prejemki. Revščina je precej visoka tudi pri gospodinjstvih, ki prebivajo v neprofitnih in socialnih stanovanjih. Zelo visoka revščina pa se pojavlja tudi pri enočlanskih gospodinjstvih, predvsem pri starejših osebah in starejših parih. (*Ave Maria*)

RIM — Znani italijanski tenorist Luciano Pavarotti je na tradicionalnem vsakoletnem dobrodelnem koncertu v Modeni zbral 2,1 milijona evrov (1,96 milijona USA), ki jih je namenil begunskim angolskim otrokom, ki so se zatekli v Zambijo. Koncert je po televiziji spremljalo več kot šest milijonov gledalcev in poslušalcev. (*Ave Maria*)

Urbančičeve družine in krajevnega dušnega pastirja g. Tonija Bidovca. Najmlajši vnuki — vseh je že 38 — so z njim lastno pristrčnostjo pozdravili svojo staro mamo in ji izročili lep šopek rož. Nadaljevali smo slavlje s tradicionalnim asadom in v veselem razpoloženju kramljali še dolge ure. Hvaležno smo se otroci spominjali preživetih let v domači družini. Niso pa seveda manjkale tudi mamine besede, ki so vsem segle do srca.

S slavlja smo se vrnili spet v vsakdanje življenje. V naših srcih bo pa vedno gorela globoka ljubezen in hvaležnost do naše mame, katero imamo zelo radi in smo tako ponosni nanjo.

Hvala, o Bog, za življenje, ki si ji ga podaril.

Hvala, ker si nas s tako mamom obdaril.

Hvala, ker nam je najlepši zgled.

Hvala, ker seže v dušo njen pogled.

Mati Marija, varuj in spremeljaj jo vse dni, naj tvoja roka nad njo bdi!

Tvoji otroci

Duhovno življenje je objavilo

PRED 60 LETI (1943)

JANUAR

PRI SVETEM ANTONU

To leto so že tretjič romali Slovenci v San Antonio de Padua, v zavod šolskih sester. Organizirali so vožnjo z vlakom, na katerem so napolnili tri vagone. Na postaji so se uredili v procesijo, kateri je šla na čelu svetogorska podoba. Procesija je bila podobna domači telovski, ko je stopala med zelenim poljem, kjer ni nobenih hiš. V zavodski cerkvi sta bili nato dve maši, ki sta ju darovali, eno p. gvardian, drugo pa izseljenski duhovnik Janez Hladnik in med katerima sta pela paternalski in avellanedski pevski zbor. Po končani drugi maši je bilo kosilo na prostornem vrtu zavoda. Ob treh popoldne je bil sestanek za dekleta, na katerem se je zbralo 50 mladenk, nato pa skupna popoldanska molitev. Romanja se je udeležilo kakih 400 rojakov. Filmski operater Gregorij Zidar je vse dogajanje posnel na filmski trak.

OBČNI ZBOR SLOVENSKE KRAJINE

Društvo slovenskih rojakov iz Prekmurja *Slovenska krajina* se je ustanovilo pred tremi leti na Avellanedi. Ima 97 rednih članov in 2000 \$ kapitala. Poročila na občnem zboru so prikazala delovanje društva: dramatski odsek, katerega predsednik je Martin Kustec, režiser pa Adalbert Preininger, je v prejšnji poslovni dobi priredilo štiri komične prireditve; pevski odsek je vodil Franc Bojnec, petje pa Ciril Kren. Pevski zbor ima velike uspehe na nastopih, tako v predvajanju narodnih pesmi, kot v cerkvenem petju.

Poročilo v DŽ poudari: „V društvenem delu, ki naj bo res blagodat za člane, ne sme biti nikakih osebnih nasprotovanj in tistega guča: 'Če

bo tisti poleg, pa jaz ne bom'. To ni društvo, to je pajdašija! Društvo pa je ravno v tem, da vsak gre čez svoje osebne predsodke in simpatije ali antipatije, ter prizna vsakomur pravico, katero sebi zahteva in da nikar prerad ne verjame tistega, kar mu kdo čez koga pravi.“

Na občnem zboru je bil izvoljen nov odbor: predsednik Luis Šeruga, podpredsednik Štefan Časar, tajnik Martin Gjorek in blagajnik Štefan Rito-per.

OBISK IZ ČILE

„Prišel je iz Čile čast. g. Franjo Schnurer, salezijanec, naš rojak iz Cankove v Prekmurju, ki je pred dvema leti imel novo mašo v Santiagu, letos pa je prišel napraviti tudi svojemu bratu in sestri to veselje, da sta mogla prisostvovati njegovi maši tukaj. V Berisso, kjer živi njegov brat, so rojaki Prekmurci 31. januarja priredili lep spored. Začel se je s sv. mašo, ki jo je daroval Franjo Schnurer in imel tudi mašni nagovor v domačem jeziku. Somaševala sta krajevni župnik Chocarro in slovenski duhovnik Vladimir Zmet iz La Plate, ki je tokrat prvič obiskal slovenski živelj v Berissu. Med slovesnim obredom je prepeval avellanedski zbor, ki ga vodi Ciril Kren. Po maši je bil banket, na katerem se je zbralo osemdeset oseb.“

POSLANICA ROJAKOM

„Ob priliki, ko je prišel iz Čile naš rojak Franc Šnurer, smo se zbrali vsi, v Buenos Airesu in bližini živeči slovenski duhovniki, da se pogovorimo o zadevah, katere so naša skrb, ljubezen, dolžnost in potreba. Zbralo se nas je pet duhovnikov: častni gost **Franjo Šnurer**, ki deluje v Sereni, Čile; č. g. **Vladimir Zmet**, rojen v Ljubljani, a po krvi z Goriškega, posvečen v Argentini pred štirimi leti, sedaj profesor v La Plati; č. p. **Gabrijel Arko**,

doma iz Ribnice, frančiškan, posvečen v duhovnika v domovini pred 7 leti, živeč v José Ingenieros; č. p. **Koloman Kisilak**, doma iz Kobilja, posvečen v Rimu pred tremi leti, duhovnik reda Božje Previdnosti, delujoč kot profesor v Cottolengu v Claypolah ter č. g. **Janez Hladnik**, slovenski izseljenski duhovnik, posvečen v Ljubljani pred 16 leti, doma iz Rovt na Notranjskem. Teh pet slovenskih duhovnikov se nas je zbralo 26. januarja pri sv. Rozi in smo sklenili predložiti rojakom tole poslanico: (Poslanica govori o nesreči druge svetovne vojne in o potrebi pomoči, ki naj jo nudijo rojaki v Argentini trpečim bratom v domovini, zaenkrat z molitvijo in žrtvami, ob koncu vojne pa z gmotnimi prispevki, ki naj jih bi jih že sedaj pričeli zbirati). Svoj sopodpis poslanič rojakom so prijavili še č. g. **David Doktorič** iz Urugvaja, č. p. **Ludovik Pernišek**, salezijanski duhovnik iz Junin de los Andes in č. p. **Gregor Recelj**, duhovnik cistercijanec, živeč v San Andresu (San Martín), rojen na Tirolskem, čigar oče je bil iz Šent Jerneja na Dolenjskem.

PRED 50 LETI (1953)

JANUAR

Revija *Duhovno življenje* je izhajala v manjši obliki (14 cm x 19,5 cm) kot doslej. Odgovorni urednik je bil dr. Alojzij Odar, upravnik revije pa Pavle Masič. Priloga za otroke *Božje stezice* izhaja že tretje leto; ureja INE (Martin Mizerit), riše Stane Snoj.

4: *Slovenska misijonska podzveza* (SMP) v Argentini je priredila na Pristavi **tombolo** v pomoč slovenskim misijonarjem. Organiziral jo je Ladislav Lenček CM s pomočjo predsednika SMP Marjana Lobode.

11: *Misijonski odsek v Mendoza* je pri Grilčevih v Las Heras priredil **srečolov** v korist misijonom.

11: Pevski zbor Gallus je priredil **koncert božičnih pesmi** v cerkvi Don Bosco v Ramos Mejiji.

18: **Dušnopastirski obisk v Mendoza** sta opravila Anton Orehar in Stanislav Škrbč. Orehar je v pridigi rojakom položil na srce skrb za ohr-

Mleko varuje naše zdravje

Tisočletja naše zgodovine je bilo mleko različnih živali — kravje, ovčje, kozje, kobilje, bivolje, kamelje in severnega jelena — za vse ljudi pomembno, zelo cenjeno osnovno živilo.

Kravje mleko vsebuje predvsem 3,5 % beljakovin, povprečno 3,5 % maščobe — glede na krmljenje in letni čas lahko delež le-te niha med 3,2 in 4,8 % - 4,6 % mlečnega sladkorja in 87 % vode. V litru polnomastnega mleka je povprečno 680 kalorij.

Upoštevanja vredni minerali v mleku. Predvsem sta to kalcij in fosfor, in sicer sta v mleku v takem razmerju, kakor sta navzoča v kosteh in zobeh. Zraven tega vsebuje mleko v ubranem razmerju tudi številne druge mineralne sestavine in prvine v sledovih.

Omembe vredni vitamini v mleku. To so v maščobi topljivi vitamini A, D, E, F in K. V vodi pa so topljivi vitamini skupine B in vitamin C.

Najcenejša živila, ki vsebujejo veliko beljakovin, so mleko, mleko v prahu, jogurt, pinjenec in skuta. To moramo poudariti zlasti za tiste, ki ne jedo mesa.

Starši morajo vedeti, da so mleko in mlečni izdelki ena od najpomembnejših sestavin otroške prehrane, zlasti za dojenčke in mladostnike.

Praktične izkušnje. Z nobenim drugim živilom, čeprav je enako kalorično, ne moremo tako trajno vpli-

vati na zdravje in rast otrok kakor z mlekom in mlečnimi izdelki.

Mleko je nadvse pomembno za otroke. Za dojenčka je resnični vrellec življenja, v naslednjih letih pa vir moči, iz katerega zajema otrok med rastjo nepogrešljive beljakovine za tvorbo vseh organov, prav tako pa v najprimernejši obliki tudi vse druge sestavine.

Pomanjkljiva prehrana ogroža pri otrocih ne samo telesno zdravje, temveč zmanjšuje tudi zmožnost učenja.

Z mlekom si obvarujemo zdravje v vseh obdobjih življenja.

1. V prvi polovici življenja nam ohranja zdrave zobe in nas obvaruje prenekatero bolezn.

2. V drugi polovici življenja pa nas visok odstotek kalcija v mleku obvaruje pred zlomom kosti, druge sestavine mleka pa ohranjajo zmogljivost organov.

Pri želodčnih in črevesnih boleznih je mleko osnovno živilo.

Vsebuje v optimalnem razmerju vse hranilne snovi, ki jih potrebuje telo za ohranitev življenja, in povrh še številne učinkovine.

Največja hranilna vrednost pri najmanjši obremenitvi. To je velika prednost varčnosti v fiziologiji prehrane, ki odlikuje tako mleko kot celoto kakor tudi delež beljakovin in maščobe.

Moderna biološka zahteva izhaja iz neprekosljive sestave mleka in njegovih posameznih sestavin in se glasi: „Obvarujemo si zdravje z mlekom!“

H.- J. Weidinger — F. Vogelnik

Mleko...

Materino mleko varuje dojenčka pred infekti prebavil (vnetje tankega

črevesa, driske) in okužbami dihal in sečil. V mlezivu (kolostrum) so protitelesa zoper številne bolezni, katere je mati prebolela ali je zoper nje imuna. Če doji otroka vsaj trinajst tednov, je dve leti zavarovan pred vnetjem želodca in črevesja.

Naravna sestava materinega mleka je idealna za razvoj človeškega telesa. Visok delež maščobe glede na beljakovine in ogljikove hidrate v materinem mleku je za človeka posebno pomemben, ker maščoba vpliva na razvoj možganov.

Anne McIntyre

KRATKE NOVICE

PREVEZA — GRČIJA — Mešani mladinski zbor Veter iz Ljubljane si je na mednarodnem tekmovanju v Prevezi na zahodni obali Grčije razdelil prvo mesto z zborom „Resonans con tutti“ iz Poljske. Na jubilejnem tekmovanju se je merilo 28 zborov iz Romunije, Ukrajine, Poljske, Grčije, Velike Britanije, Bolgarije, Češke, Madžarske, Irske, Makedonije, Rusije in Slovenije. *(Ave Maria)*

SARAJEVO — Visoki komisariat Združenih narodov za begunce je sporočil, da se več kot milijon državljanov Bosne in Hercegovine še vedno ni vrnilo na svoje domove. Približno 600.000 beguncev je v tujini, približno 500.000 pa jih je razseljenih znotraj meja države. Vračanje ovirajo vladni organi, pa tudi fizična, pravna, gospodarska in socialna negotovost. V bližini Prijedora so pa spet našli množično grobišče z enajstimi trupli. *(Ave Maria)*

NEW YORK — Združeni narodi so 18. julija pozvali mednarodno skupnost za pomoč lačnim v Afriki. Lakoto trpi več kot 13 milijonov ljudi v Podzaharski Afriki. ZN pa bi za prvo pomoč nujno potrebovali vsaj 611 milijonov dolarjev. Najhuje je v Lesotu, Malaviju, Mozambiku, Svaziju, Zambiji in Zimbabveju, kjer že od leta 1992 ne pominjajo tako hude suše kot letos. Poleg suše in lakote položaj v teh državah poslabšujejo še gospodarske težave in včasih „vprašljive vladne odločitve“, je pojasnil namestnik generalnega sekretarja Kenzo Ošima. *(Ave Maria)*

nitev vere in za slovensko in katoliško vzgojo otrok.

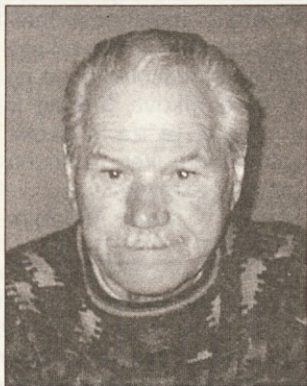
25: **Družabna prireditel Duhovnega življenja** je bila na Pristavi v Moronu. Sovpadala je z 20-letnico revije. Namen prireditve je bil proslaviti jubilej in okrepiti gmotno stanje revije. Dušni pastir Janez Hladnik je včasih vsako leto prirejal veselico, ob prihodu novih naseljencev pa je ta navada prenehala. Hladnik zaradi zadržanosti v svoji župniji ni mogel

priiti, pač pa je poslal pismo, v katerem revijo hvali in priporoča. Glavni govornik na slavlju je bil dr. Alojzij Odar. Na sporedu je bil še rajalni nastop deklic, petje otroškega zbora, slušna igra pisatelja Jože Vombregarja, šaljiv nastop, ki ga je pripravil Peter Klobovs, srečolov in nagradno žrebanje. Udeležilo se ga je nad 900 oseb.

Mladina, organizirana v **SFZ in SDO, je kupila lastno zemljišče** poleg Pristave v Moronu.

+ ODŠLI SO +

Blaž Razinger

Rojen je bil 2. februarja 1922 na Blejski Dobravi pri Jesenicah kot drugi v družini devetih otrok. Ko je bil še zelo mlad, je umrla mama in je oče prevzel vzgojo v družini s pomočjo sorodnikov. Blaž je moral kot starejši sin pomagati doma očetu in starejši sestri. V Ljubljani se je izučil za strugarskega in rezbarskega obrtnika. Na tisti šoli je spoznal študenta gradbene stroke, kasneje duhovnika in župnika Milana Povšeta, s katerim ga je vezalo prijateljstvo vse življenje, tudi v Argentini.

Vojna mu ni prizanesla. V nemško vojsko je bil mobiliziran

1. 1943. Bil je poslan dvakrat na rusko fronto. Tam je doživljal vso krutost vojne in njegova krščanska vera v Boga in Marijo ga je v preskušnjah držala pokonci in v poštenosti. Često je sam sebe izpostavil v nevarnost, da je pomagal ranjencem. L. 1944 je bil v Litvi tudi on ranjen na nogi in bil poslan domov na dopust; težke posledice poškodb pa so se pokazale precej kasneje. Da bi se po okrevanju izognil ponovni vrnitvi na rusko fronto, je pristopil h gorenjskim domobrancem v Stražišču pri Kranju ter se tudi z njimi l. 1945 umaknil v Avstrijo. Tamkaj se je čudežno rešil nasilne vrnitve v Slovenijo in je nato prebival po begunskih taboriščih v Šentvidu na Glini, Kellerbergu in Spittalu na Dravi. Tam se je navdušil za gore in je opravil več planinskih tur s Frenkom Jermanom in Dinikom Bertoncljem. Kot drugim beguncem, se je tudi njemu odprla pot v novi svet.

V Argentino je prišel februarja 1949 ter se nastanil v Buenos Airesu, kjer se je tudi kmalu zaposlil v svoji stroki. Velemestno ozračje mu ni prijalo in je zato že leta 1950 odpotoval v Bariloče, gnan od

ljubezni do gora in smučanja. Saj je doma smučal še kot fantič. V Bariločah se je hitro znašel in se tudi pridružil „šumi“. Tako je bil že soudeležen 5. februarja 1951 pri prvem izletu na goro Capilla, kjer so „šumski bratje“ sklenili ustanoviti svoje društvo, in je tako tri tedne kasneje postal ustanovni član bariloškega Slovenskega planinskega društva. Leto kasneje — tudi v februarju — se je udeležil prve postavitve „slovenskega“ križa na gori Capilla (2167 m). Potem pa je bil soudeležen pri izgradnji „Slovenske steze“ bivaka „Pod skal'co“ v Catedralskem pogorju. Sodeloval pa je pri številnih drugih gorskih podvigih. Navdušen je bil za vse, kar je slovensko, in tako je tudi sodeloval pri nastanku društvenega planinskega stana v mestu, namenjenega predvsem rojakom-planincem iz Buenos Airesa, sčasom pa tudi skupnosti kot krajevni slovenski dom.

L. 1954 se je poročil z Minko Krajnik. Rodilo se jima je pet otrok: dva sinova in tri hčerke. Vsi so po njem podeževali ljubezen do gor in snega. Blaž je bil zelo podjeten. Ukvarjal se je z rezbarstvom, vodil turiste po gorah, kljub v vojni ranjeni nogi. Kakih deset let je upravljal kiosk na vrhu Cerro Otto, odkoder se nudi prostran razgled na mesto in okolico, dokler niso tam zgradili zgornje postaje za novo vzpenjačo in se je moral umakniti. Nato se je posvečal nekaj časa prevozu osebja pri gradnji hidrocentrale v Alicurá, na reki Limay, končno pa je odprl samostojno posojevalnico smučk „Don Blas“ v bližnjem

in najznamenitejšem argentinskem zimskem centru Villa Catedral.

Kot že omenjeno, zaradi posledic v vojni ranjene noge je v letih 1958-60 hudo zbolel, bil tudi operiran in vse je kazalo, da ne bo preživel, pa je Bog hotel drugače. Nato je Blaž sodeloval pri društvu še mnoga leta kot tajnik ali blagajnik. Kot neposredni sosed planinskega stana je zanj skrbel in to razpoloženo prenesel tudi na svojo družino.

Zadnjih petnajst let ga je trla sladkorna bolezen. Ta mu je udarila na vid in je bil zato tudi trikrat operiran na očeh. Vse to je pomenilo veliko naporov, kajti operacije so bile izvršene v Buenos Airesu, in trpljenja, katerega je prenašal vzorno. Dokler je bilo mogoče, se je še posvečal delu v posojevalnici smučk.

Blaž je bil zelo navezan na prijatelje, s katerimi se je srečeval zvečer po vsakdanjem delu pri bratih Arňšek, v Foto Triglav, ali pa v trgovini Aluminé dr. Vojka Arka in Janeza Drajzibnerja, kamor so zahajali med drugimi tudi Jožko Simčič, dr. Lojze Grzetič, Dinko Bertoncelj, Jože Polegek, France Jerman. Nekaterih od teh že dolgo ni več med živimi. Kot zaveden Slovenec se je rad udeleževal vseh društvenih in verskih prireditvev, posebno še nedeljske „slovenske“ maše v zavodu Marije Pomočnice. V skupnosti je bil zelo priljubljen in upoštevan.

Zaradi napredovanja sladkorne bolezni je bil Blaž v kratkem obdobju nekajkrat interniran in končno je po hudem trpljenju izčrpan zaprl svoje oči za vedno ter odšel po zasluženi pokoj 22. novembra 2001.

Na pokopališču južno pod Cerro Otto je ravno ob pogrebu pričelo nalahno snežiti, kot neko posebno priznanje Blažu, ljubitelju prirode in njenega Stvarnika. Kakor je bilo priložnostno zapisano v Svobodni Sloveniji: „Kot da bi bila poslana bela preproga za

Blaž Razinger z ženo Minko, roj. Krajnik, ob obletnici poroke l. 2000, z vnuki in vnukinjami, ki žive v Bariločah.

njegov zadnji vzpon v Božje naročje.“

Pokojnega Blaža pogrešajo predvsem žena Minka, dva sinova in tri hčere ter devet vnukov. Poseben odnos pa je imel tudi do nečaka Martina Mavriča, kateremu je zaupal veliko svojih izkušenj iz časa II. svetovne vojne na ruski fronti.

Tine Selan

Rodil se je 11. januarja 1932 kot četrti od desetih otrok v družini očeta Franca in matere Pavle, roj. Vreček, v vasi Trata pri Velesovem. Oče je vodil kmetijo, dokler se ni — dobro leto pred koncem druge svetovne vojne — pridružil gorenjskim domobranecem. Kot tisoči drugih Slovencev, ki so se uprli komunistični revoluciji, je maja 1945 tudi oče Selan bežal s svojo družino

na Koroško pred partizani, ki so se po odhodu nacističnega okupatorja s pomočjo Sovjetov polastili slovenske domovine. Begunska pot Selanovih je držala skozi Tržič in Ljubelj na vetrinjsko polje, v Lienz na Tirolskem in spet na Koroško, v Spittal ob Dravi.

Tine je začel s šolo v vasi Adergas, ko pa so Gorenjsko zasedli Nemci, se je zanj nehala slovenska šola. Šele na Tirolskem, v lienškem taborišču je dokončal 4. razred osnovne šole in se vpisal v begunsko gimnazijo, ki se je potem preselila v Spittal. Vsa taboriščna leta je hodil v Mladinski dom, ki ga je vodil salezijanec Janko Mernik, in bil član mladinskega pevskega zbora pod vodstvom g. Rudija Kneza. Kot srednješolec pa je bil tudi član Dijaške Marijine kongregacije, ki jo je vodil prof. Alojzij Luskar.

Ko so se začela prazniti begunska taborišča, so se tudi Selanovi, kot večina Špitalčanov, odločili za Argentino. S skupnim transportom so se pripeljali do Genove in se vkrkali na ameriško ladjo General Sturgis, ki jih je 3. decembra 1948 pripeljala v Buenos Aires. Tu je povabil g. Mernik Tineta, kot toliko drugih šolarjev in članov taboriščnega Mladinskega doma,

da je šel v Bernal k salezijanecem v šolo. To šolanje mu je omogočilo, da se je kasneje lahko vpisal na Katoliško univerzo (Universidad Catolica Argentina), kjer je maja 1965 diplomiral v ekonomiji (Licenciatura en Administracion de Empresas).

Bil je zaveden član slovenske skupnosti v Argentini in se redno udeleževal njenih prireditiv. Bil je tudi vrsto let odbornik Zedinjene Slovenije. Bil je član SPZ Gallus, katerega je poldrugo leto tudi vodil. Ostal je v lepem spominu tudi kot dirigent otroškega pevskega zbora Gallus ter ustanovitelj in vodja MPZ Slomškovega doma, s katerim je dosegal lepe uspehe tako v Slovenski hiši. Skrbno je izbiral pesmi in pripravljaval programe za nastope in bil zelo zahteven pri učenju in izvajanju pesmi. Zelo so mu bile pri srcu Marijine pesmi.

Leta 1964 se je poročil z Marjetko Železnikar, s katero sta si v Lomas del Miradorju zgradila dom in ustanovila lepo družino, v kateri so se jima rodili trije otroci, katerim je bil zgled v vsem.

Po letih službenega dela je užival mir v naravi, na svoji kmetiji, ki jo je pred leti kupil, in kjer je kot upokojenec preživel večji del tedna. Tu se mu

je nepričakovano izteklo življenje v petek, 4. oktobra 2002. Zapustil je družino, a samo telesno. Njegovi najbližji čuti-jo, da jih v duhu spremlja iz večnosti in da zanje prosi pri Vsemogočnem.

Gospod Tine je bil spoštovan zaradi njegove doslednosti v življenju. Če je bil kdaj strog do drugih, je bil strog tudi do sebe. Bil pa je tudi pravičen in vedno pripravljen pomagati, kadar je videl potrebo. Kako so ga rojaki cenili, priča njegov pogreb. V velikem številu so ga hodili kropit in napolnili so sanhuško stolnico s svojo udeležbo pri pogrebni maši. Njegovi zemeljski ostanki počivajo na pokopališču Parque Colonial v Ituzaingó.

Naj pri Bogu uživa večno srečo, njegovim domačim pa naše iskreno sožalje!

SPITTAL — Mešani komorni zbor Ljubljanski madrigalisti je na mednarodnem tekmovanju v avstrijskem Spittalu v kategoriji ljudske pesmi zasedel prvo mesto. Na tekmovanju je nastopilo 11 zborov iz Češke, Nemčije, Madžarske, Italije, Litve, Latvije, Poljske, Švedske, Kitajske, Avstrije in Slovenije. (*Ave Maria*)

UMRL DR. VALENTIN INZKO

V bolnišnici v Celovcu je 6. novembra umrl vodilni slovenski koroški javni delavec starejše generacije dr. Valentin Inzko. Rodil se je 22. januarja 1923 v Svečah, kjer je tudi živel. V Gradcu je študiral slavistiko in zgodovino. Služboval je najprej na celovškem učiteljskišču, od leta 1963 do 1988 pa je bil strokovni nadzornik za slovensko gimnazijo, zadnjih pet let tudi vodja manjšinskega oddelka na deželnem šolskem uradu. Napisal je tudi več učbenikov.

Kot javni delavec je rajni dr. Inzko opravljal vrsto odgovornih služb. Pri narodnem svetu koroških Slovencev je bil v letih 1952-58 tajnik, v letih 1960-68

pa predsednik. Leta 1956 je bil med ustanovitelji Krščanske kulturne zveze in v letih 1958-59 njen tajnik. V letih 1958-92 je bil v odboru Mohorjeve družbe. Bil je tudi urednik Našega tednika ter Vere in doma. V cerkvenem življenju je bil zaslužen za določila o slovenščini na koroški sinodi, z dr. Ernstom Waldsteinom pa je bil sopredsednik nemško-slovenskega koordinacijskega odbora celovške škofije (20 let) in sourednik zbornikov Skupna Koroška. Zato sta leta 1988 od NSKS in KKZ skupno prejela prvo Einspielerjevo nagrado. Letos pa sta organizaciji dr. Inzku za življenjsko delo podelili Tischlerjevo nagrado.

iz naše kronike

METKA MIZERIT

• Slomškova proslava v **Balantičevi šoli** v San Justo je bila v soboto, 28. septembra. Proslavo so pripravili šolski otroci pod vodstvom svojih učiteljic, povezavo pa je sestavila Danica Malovrh. Začeli so s petjem slovenske himne ob slovenski zastavi. Govorila je Ivana Tekavec, ki je poudarila tri važne vrednote v Slomškovem življenju: materin jezik, slovenski pesem in ljubezen do Boga. Otroški vrtec je uprizoril pesem „Na vse zgodaj“ in pesem o racmanu. Drugi razred je predstavil pesem: „Rad imam.“ Učenci tretjega razreda so uprizorili „Božji volek.“ Četrti razred je pripravil Slomškovo pesem o luni. Prvi razred pa je predstavil prizor o prepiru črk, ki so se sprijaznile in napisale vrsto besed o Slomšku. Vsi učenci pa so za konec zapeli pesem Anton Martin.

• **Ob 100. obletnici rojstva gospoda Marijana Marolta** je Slovenska kulturna akcija pripravila v soboto, 28. septembra, v mali dvorani Slovenke hiše spominski večer. G. Marjan Marolt je bil pisatelj, umetnostni kritik, predavatelj in pospeševalec likovne umetnosti. Na večeru je najprej govorila njegova hčerka ga. Polonca Marolt Makek, ki je predstavila svojega očeta, njegovo življenje in delo v domovini, med vojno in tudi tukaj v Argentini. Slikar Ivan Bukovec se je spominjal g. Marolta kot pospeševalca likovne umetnosti in soustanovitelja Umetniške šole. Tine Debeljak pa je orisal njegovo literarno delo v Sloveniji in tudi v Argentini. Poleg pisanja romanov in zgodovinskih opisov Vrhnike in Celja je g. Marjan Marolt pisal kritike in poročila o kulturnem delu. S svojimi prispevki je bil dolgo let sodelovec naše revije Duhovno življenje.

• **Slovenski pevski zbor in Mendoški oktet** sta se predstavila na koncertu v Bariločah. Organizirala sta ga Slovensko planinsko društvo in Camping Bariloche s pomočjo Ministrstva za kulturo Republike Slovenije. V prvem delu koncerta je nastopil Slovenski pevski zbor pod vodstvom prof. Diega Bosqueta in zapel sledeče pesmi: Pomlad; Bariloška romanca; Rož, Podjuna, Zila; Belokranjska napoljnica; Večerni Ave; Planinska; Večerni zvon; Dajte mi zlatih strun in Bučelar.

V drugem delu je nastopil oktet; zapeli

so narodne: Rezijska; Kaj bi te vprašal in kaj narediš. Nato so dodali še: La Nochera in Dos palomitas.

V tretjem delu pa je pevski zbor zapel sledeče argentinske pesmi: Virgen de la Corrodilla; Póngale por las Hileras; La tristecita in La arena.

Arhitekt B. Bajuk se je zahvalil za odlično organizacijo večera; pozdravil pa je tudi predsednik SPD arh. Andrej Duh.

• V nedeljo, 20. oktobra, smo v Argentini **praznovali materinski dan**. Po vseh naših središčih so bile po sv. maši proslave, ki so jih pripravili šolski otroci in mladina v počastitev našim mamicam in starim mamam.

• **35. Pristavski dan**. Na zeleni Pristavi je vedno prijetno. Rojaki poskrbijo za prijateljsko vzdušje; tako je bilo tudi v nedeljo, 27. oktobra, ko so praznovali svoj dan. Gospa Kristina Jelovek in predsednik Janez Jelenc sta ob zvoku himen, dvignila argentinsko in slovensko zastavo. Daritev svete maše je opravil delegat dr. Jure Rode, somaševal je pristavski dušni pastir dr. Alojzij Kukovica. Slovesnost sv. maše je povzdignilo petje moškega zbora pod vodstvom gospe Anke Gaserjeve. Sledilo je skupno kosilo, ki so ga okusno pripravile skrbne gospe.

Popoldanski kulturni program je začela prof. Mirjam Jereb Batagelj, ki je povezovala posamezne točke prireditve. Najprej je pozdravil predsednik Pristave g. Janez Jelenc; slavnostni govor je imel dipl. časninar Tone Mizerit. Razmišljal je ob geslu dneva: „K bratu brat, z odprtimi rokami.“ Kot skupnost smo družina torej bratje med seboj in kot taki skupno gojimo slovenske vredote; skupno nalagamo na slovensko ognjišče in predajamo vrednote mlajšim rodovom. Sledila je igra: „Drevesa umirajo stoje,“ ki jo je napisal Alejandro Casona in jo je prevedla prof. Mirjam Jereb. Dominik Oblak je igro odlično režiral in igral glavno vlogo Mavricija. Igrali so še Lučka Oblakova, Gabi Križeva, Nadica Groharjeva, Cvetka Tomaževićeva, Andrejka Zupanc, Gregor Batagelj, Miloš Mavrič, Marko Petek, Matjaž Ceč, Tone Tomažević in Karel Selan. Vsi so prepričljivo odigrali svoje vloge. Sodelovali so še scenograf Andrej Golob; Pavel Grohar, Marko in Dani Čop so bili odgovorni za luči in zvok. Metka

Magistrova je igralce maskirala. Šepetal-ki pa sta bili Helena Dolinšek in Cvetka Tomaževićeva.

Rojaki so se še zadržali v prijateljskem pogovoru ob prijetni postrežbi.

• V četrtek, 17. oktobra, je imela svoj sestanek **sanmartinska Liga žena — mati**. Predaval je dipl. časninar Tone Mizerit in sicer o argentinskem političnem in gospodarskem položaju z naslovom: Med kaosom in upanjem.

• **Šolski izlet** na pristavo slovenskih lazaristov v Glew. Kakor vsako leto, so se tudi letos šolarji podali na izlet in sicer v soboto, 26. oktobra. Zbrali so se iz vseh slovenskih šol; bilo jih je 324; spremljale so jih učiteljice; 58 po številu. V mali dvorani so najprej imeli sv. mašo, ki jo je daroval g. Janez Cerar. Tako so posvetili ves dan Bogu. Po sv. maši so micalici, potem pa so se začele igre, ki jih je prof. Urbančič pripravil za otroke. Kasneje so se fantje pomerili v nogometu, dekleta pa v igri med dvema ognjema. V prelepi naravi in v prijetni družbi je dan kar prehitro minil. Na izletu je bilo res prijetno, posebej je važno, da se otroci raznih šol med seboj spoznajo in **postanejo prijatelji**.

• **V petek, 1. novembra, na dan vseh svetih**, so bile sv. maše po vseh slovenskih središčih. V cerkvi Marije Pomagaj so molili vse tri dele rožnega venca, nato pa je bila sv. maša za pokojne slovenske duhovnike. Na Pristavi je bila sv. maša ob 19. uri. Molitve za rajne so opravili na pokopališču v San Justo in tudi na Villegas pri grobu g. Janeza Kalana in Gregorija Malija. V Slomškovem domu so pred sv. mašo molili rožni venec. Molitve za rajne so bile tudi na pokopališču v Olivosu in na pokopališču Pablo Podestá ter sv. maša v zavodu Presvetega Srca Jezusovega.

• V nedeljo, 3. novembra, je v Našem domu v San Justo predavala pisateljica in pedagoginja **Maria Esther Prea de Martínez** „Družina in javni mediji. Kako se braniti prevar in napadov.“ Predavanja se udeležilo lepo število rojakov, predvsem družin, ki jih ta tema zanima.

• **50. skupni mladinski dan** pod geslom: „Če vemo, od kod prihajamo, vemo, kam gremo,“ je potekal v Slomškovem domu v nedeljo, 3. novembra. Priredil ga je zvezni odbor SDO in SFZ, s sodelovanjem vseh odsekov. Že zgodaj zjutraj so mladi začeli s tekmami. Ob 11,15 so ob zvoku obeh himen, argentinske in

slovenske, dvignili obe zastavi. Sledila je sv. maša, ki sta jo darovala gg. Janez Cerar in Franci Cukjati. Med sv. mašo so peli mladi ob zvoku orkestra, pa tudi starejše je pritegnila pesem. Po skupnem kosilu so odigrali razna tekmovanja, proti večeru pa je bil kulturni program. Najprej je v imenu Slomškovega doma pozdravila in izrekla dobrodošlico prof. Neda Vesel Dolenc. Mladinskim organizacijam je ob petdesetem mladinskem dnevu čestital predsednik Zedinjene Slovenije Tone Mizerit. Spregovoril je tudi predsednik osrednjega mladinskega odbora Gregor Modic. Gospa Joža Šturm, prva predsednica SDO, je bila slavnostna govornica. Spomnila se je začetkov mladinskih organizacij in dela, ki sta ga opravili v vseh teh letih. Nato pa so mladi predstavili slovensko kmečko ohcet. Številni nastopajoči, oblečeni v narodne noše, veličastna scena in vsi drugi pripomočki (lojtrski voz in konj), so nam pričarali na dvorišče pravo slovensko vas ob praznovanju poroke. Prikaz je odlično režiral Miha Gaser, sceno je pripravil Tone Oblak; gospa Anka Savelli Gaser je bila odgovorna za petje. Sodelovali so še: Monika Zupanc Filipič, Andrejka Zupanc Magister, Veronika Tekavec Amalfi (ples); Marko Štrubelj, Pavel Erjavec, Dani Cestnik in Matjaž Ribnikar (zvok in luči). Razdelili so tudi pokale. Prvo mesto so zasedla dekleta iz Slovenske vasi in fantje iz San Martina. Pokal dr. Alojzija Starca pa je dobil zopet San Justo, ker je pri seštetju točk mladina iz San Justa zasedla prvo mesto.

Ob zaključku je spregovoril dušni pastir g. Franci Cukjati; nato pa smo vsi skupaj zapeli mladinsko himno.

• **Proslava ob 100. obletnici rojstva msgr. Janeza Hladnika** je bila v nedeljo, 10. novembra, v cerkvi Marije Pomagaj. Msgr. Janez Hladnik, izseljenski duhovnik pred drugo svetovno vojno, je poleg vsega svojega dušnopastirskega dela, po posredovanju pri takratnih oblasteh omogočil, da so se politični begunci iz italijanskih in avstrijskih taborišč naselili v Argentini. Zato se ga s hvaležnostjo spominjamo. Sveto mašo je daroval g. Dane Vrečar ob somaševanju prelata Jožeta Guština, ki je imel pridigo, in g. Janeza Cerarja. Pri sv. maši je prepeval Mešani pevski zbor iz Villa Devoto (sv. Rafael) pod vodstvom Vinka Klemenčiča. Spominski govor po sv. maši je imel arh. Jure Vombergar, ki je predstavil msgr. Janeza Hladnika kot velikega Slovenca, gorečega dušnega pastirja in dobrega človeka. Po govoru se je predsednik Zedinjene Slovenije Tone Mizerit zahvalil in

poklonil spominsko listino gospodični Vidi Čebtron, ki je takrat pomagala g. Hladniku navezati stike z argentinskimi oblastmi. Prireditev v spomin msgr. Janeza Hladnika sta organizirala Dušno pastirstvo in Zedinjena Slovenija.

• **Zaključek Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka.** Bolj živahno kot običajno ob sobotah je bilo v Slovenski hiši 16. novembra, saj je bila zaključna prireditev tečaja. Poleg profesorjev in dijakov so prišli tudi starši in sorodniki. Najprej so dijaki dobili spričevala, potem pa je bila skupna sv. maša, ki jo je daroval g. Franci Cukjati, somaševal pa je g. Janez Cerar. Po končani sveti daritvi smo se pomaknili v Dvorano škofa Rožmana, kjer smo nadaljevali s programom. Posamezne točke je povezoval arh. Jure Vombergar. Spregovorila je ravnateljica tečaja prof. Neda Vesel Dolenc, ki je pozdravila vse navzoče in podala nekaj misli o vrednotah, ki jih gojimo na tečaju, o slovenstvu in krščanstvu. Poslovila se je od petošolcev RAST XXXI., ki odhajajo. Najboljši dijaki so prejeli knjige v spomin. Nagrajenci so bili sledeči: Marjanka Grohar in Marjanka Rožanc I. letnik; Vanči Štrubelj in Jože Rožanc II. letnik; Andrejka Kinkelj III. letnik; Gabrijela Vasle IV. letnik in Lučka Kinkelj, ki je dobila tudi srebrnik, V. letnik. Nastopili so dijaki prvega, drugega in tretjega letnika, ki so v pesmi, plesu in recitaciji pokazali Štajersko in Belo Krajino. Petje je pripravila gdč. Anica Mehle, plese prof. Mirjam Oblak, recitacije pa g. Lojze Rezelj. Prvi letnik je recitiral pesmi: Moj jezik in Zdravljico, peti pa Papeževe pesmi. Prof. Metka Mizerit je predstavila Almanah „Naš rod“, ki so ga pripravili letošnji petošolci in ga tudi ponesli na svoje potovanje v Slovenijo. Petošolci so še zaplesali tango, nato pa, po stari dijaški navadi, s humorističnim besedilom, predali ključ učenosti četrtemu letniku. Arh. Jure Vombergar je še razglasil počitniško nalogo. Za konec pa smo vsi skupaj zapeli „Slovenija, zapojmo ti“.

• V petek, na god sv. Cecilije, zavetnice vseh glasbenikov, je bil na Slovenski pristavi otroški pevsko — instrumentalni večer. Gospa Anka Savelli Gaser, duša glasbenega življenja na Pristavi, si je zamislila ta večer, gospa Mojca Jelenc je bila asistentka. Nastopil je otroški pevski zbor Zarja mladosti pod vodstvom prof. Marjane Jelenc. Zapeli so več pesmi, vmes pa so nastolili otroci in igrali na razne inštrumente. Vsi Rožančevi, Matjaž, Tatjana, Marjana in Jože so

igrali na klavir, tudi štiriročno. Naslednji je bil Leo Gaser, ki je podal pesem Indijancev in ob spremstvu babice igral štiriročno na klavir. Nastopili so še Jasna Batagelj, Karolina Kenda in Marjanka Grohar, ki so tudi dokazale, da so doma pri klavirju. Predstavili so se tudi otroci družine Ayerbe Rant; Luči je ob spremljavi gospe Anke zaigrala na klavir, Marjanka na violončelo, Saši pa na prečno flavto. Andrejka Elizeche Gerzinič je ob spremljavi gospe Anke igrala vijolino, Tatjana Gričar pa na trobento. Program je napovedoval Gabrijel Jelenc, za besedilo je poskrbela Nadica Kopač Grohar.

• **Srečanje raznašalcev tiska v Slovenski hiši.** Naš slovenski tisk je bistvene pomena v našem verskem življenju, pri gojenju našega slovenskega jezika ter povezovanju verske in narodne skupnosti. Večji del naših publikacij (Oznani-lo, Duhovno življenje in Svobodna Slovenija) pride med rojake potom omrežja raznašalcev našega tiska. Slovensko Dušno pastirstvo in Zedinjena Slovenija sta povabila vse raznašalce na srečanje v Slovensko hišo v nedeljo, 17. novembra. Sv. mašo v cerkvi Marije Pomagaj je daroval g. Dane Vrečar. Pri homiliji je poudaril pomembnost verskega in slovenskega tiska za našo skupnost. Po sv. maši so se vsi udeleženci pomaknili v gornje prostore Slovenske hiše. Sobo, kjer ima svoje uredništvo Svobodna Slovenija so poimenovali po ustanovitelju našega tednika, Milošu Staretu. G. Dane Vrečar je blagoslovil napis nad vrati, prof. Neda Vesel Dolenc in urednik Tine Debeljak pa sta ga odkrila. Sledilo je srečanje v obednici, kjer je predsednik Zedinjene Slovenije Tone Mizerit na kratko orisal lik Miloša Stareta, se zahvalil vsem raznašalcem ter prosil za njihovo prepotrebno sodelovanje še v prihodnosti. Pri skupnem zajtrku so se raznašalci prijateljsko pogovorili o tekočih zadevah.

• **Praznik Kristusa Kralja:** V nedeljo, 24. novembra, smo v Slovenski hiši obhajali praznik Kristusa Kralja vesoljstva. Sv. mašo v cerkvi Marije Pomagaj je daroval pater dr. Alojzij Kukovica ob somaševanju g. Janeza Cerarja. Pri homiliji je pater poudaril, da je Kristus večni kralj in da je vse čase bilo tudi nasprotovanje njegovemu kraljevanju, vendar bo končna zmaga njegova. Ubrano ljudsko petje je malo slovesnost prazniku. Program bi se moral nadaljevati v dvorani, kjer je igral-ska skupina iz Slovenske vasi pripravila igro „Barka brez ribiča,“ ki je bila predstavljena na poznejši čas, ker je bil v mestu prekinjen tok.

malo za šalo...

KDO JE KDO - Pesimist: „Presneto, kakšen mrz! Saj se ne morem niti tako hitro tresti, kot me zebe.“

Optimist je mož, ki čaka na svojo ženo pred trgovino v avtu s prižganim motorjem.

LETA - „Včeraj sem prvič po štiri-desetih letih srečal svojo mladostno ljubezen. Ni me prepoznala — kako se je postarala!“

LOČENEC - Ločil se je od žene, od mize in postelje. Zdaj živi pod posteljo in spi z glavo na mizi.

ŠKOTSKA? - Na Škotov vrt zaide sosedova kokoš.

„Pojejmo jo za kosilo!“ pravi žena.
„Počakajmo do jutri,“ reče mož,
„morda nam znese še jajce za zajtrk.“

SMEH - Nekoga so vprašali, zakaj se zmeraj smehlja. Pa je povedal: „Če sem dobre volje, se smehljam, ker sem pač dobre volje. Če sem jezen, se smehljam, da razjezim druge. Njihova

jeza me potem spravi v dobro voljo, pa se spet smehljam.“

SNUBEC - Snubec stoji s šopkom rož v roki pred materjo svoje izvoljenke.

Mati: „Torej vi si želite mene za taščo?“

„To ravno ne, pač pa vašo hčerko za ženo.“

DOMAČA VLADA - „Moje telo deluje kot vlada: želodec je organ za notranje zadeve, jezik organ za zunanje zadeve, možgani pa so vedno v opoziciji.“

RDEČ NOS - „Zakaj je tvoj nos tako rdeč?“

„Zato, ker žari od veselja, da se ne vtika v stvari, ki ga nič ne brigajo.“

PRI ZDRAVNIKU - Zdravnik pacientu:

„Koliko ste največ tehtali?“

„Petinosemdeset kil.“

„In najmanj?“

„Tri kile in pol.“

KJE JE KAJ

Z zaupanjem in vdanostjo v novem letu - Božidar Fink	1
Nagovor papeža Janeza Pavla II. v Sofiji	2
Mati Terezija iz Kalkute —	
Metka Mizerit	3
Francišek Saleški, cerkveni učitelj —	
Silvester Čuk	4
Reformacija dneva reformacije —	
Drago K. Ocvirk	5
Kako sem lahko prepričan, da res nekoga ljubim?	6
Moj dom — Branko Rozman	6
Starši, prvi in glavni vzgojitelji otrok — Alojzij Slavko Snoj	7
Res brezpogojno odpuščanje? —	
Dr. Branko Rozman	7
Dolgočasje — Martin Sušnik	8
Vprašujete-odgovarjamo — LK..	10
Cerkev Betlehemske Matere Božje — Metka Mizerit	11
Žena vseh narodov —	
Stanislav M. Marsič	12
Freske v zunanji kapeli cerkve Marije Kraljice miru na Kureščku —	
Jure Vombergar	14
„Rešen sem bil na robu prepada“ - Nadškof Emmanuel Millingo	14
Zanimiva in pestra življenjska pot mons. Janeza Hladnika —	
Stane Snoj	15
Vida Čebren	18
Major Paul Barre	18
Spomini na pripovedovanje g. Vinkota Roglja — Janez Albreht	19
Srečanje v Salzburgu —	
Marjan Šušteršič	20
V primežu revolucije —	
Ivan Lavrih	22
Prof. Janez Grum 90-letnik	24
75-letnica ge. Marjane Skvarča, por. Urbančič	25
Duhovno življenje je objavilo	26
Mleko varuje naše zdravje	27
Odšli so	28
Umrli dr. Valentin Inzko	29
Kratke novice	4, 6, 12, 13, 18, 19, 24, 25 27
Iz naše kronike	30

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Ponudil sem mu roko sprave, pa je ni mogel sprejeti, ker jo je tiščal v mojem žepu.
- Pohlevni se slinijo, pohlepni lastninijo.
- Smetano družbeni smetani, siroto siromakom!
- Narod bi si že pisal sodbo sam, a kaj, ko so mu polastninili tudi vsa pisala.
- Sodobni Galileo Galilei: Zemlji se vrtil!
- Oblastniki nam vržejo kost zato, da bi obdržali tisto okoli nje.
- Med kolesa zgodovine so kar naprej vtikali dinamit.
- Ne maram prihodnosti, ker mi nenehno obrača hrbet. Življenje je pa res enostavno: od krsta do krste.
- Neumnost je bolezen, ki druge boli.
- Avstro-ogrska je bila ječa narodov, kraljevina Jugoslavija je bila mučilnica narodov, Titova Jugoslavija pa likvidatorka narodov.
- Imeti čisto vest pomeni imeti slab spomin.
- Pošteni so družbeno neprilagodljivi.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIVA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Direktor: mons. dr. Jure Rode - Urednik: arh. Jure Vombergar - Tehnični urednik: Stane Snoj - Clanica uredniškega odbora: Metka Mizerit - Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - Registro de la Propiedad Intelectual Nº 90.877 - Oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L. - EE. UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4362-7215 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 2003: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina.

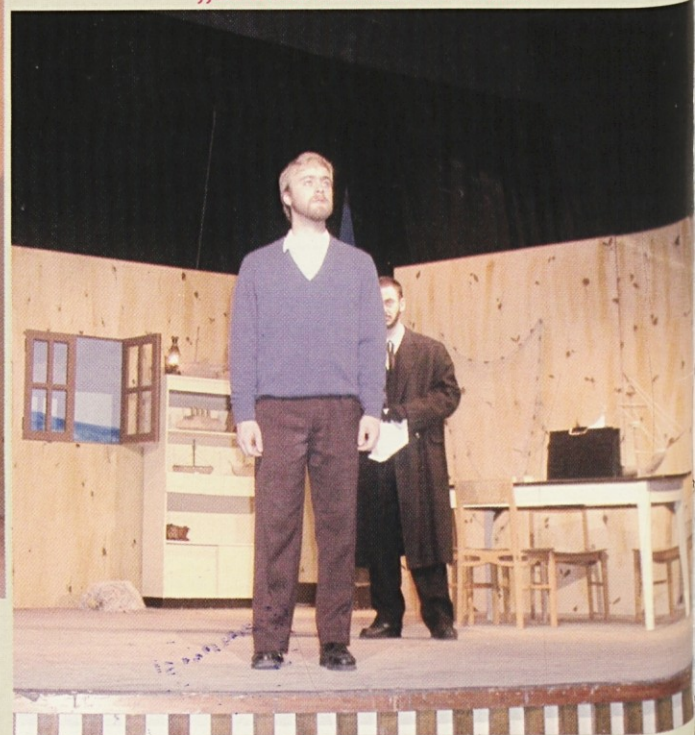
Od zgoraj in od leve:

1. Desna stran druge stene fresk akad. slikarja Lojzeta Čemažarja v zunanji kapeli cerkve na Kureščku (razlaga na str. 14).
2. Odbojcarska ekipa Zedinjene Slovenije, ki nas je odlično predstavila na tekmovanjih v Sloveniji.
3. in 4. Mendoški Los Chañares in Mendoški oktet na Slovenskem dnevu v San Justu. — Foto: Marko Vombergar
5. Z družinskega praznovanja 75-letnice gospe Marjane Skvarča, por. Urbančič (str. 25).
6. Slavljenska z možem Bogom in 38 vnuki.

„BARKA BREZ RIBIČA“

V SLOVENSKI HIŠI

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: Mons. dr. Jorge Rode
 Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
 Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina

Correio Argentino Suc. 7 Bs. As.
 FRANQUEO PAGADO
 Concesión N° 6395
 TARIFA REDUCIDA
 Concesión N° 2560